

Правилника. Од најмање 50 g узорка се направи подузорак за анализу који се затим самеле.

Припрема узорка мора се спровести у другом простору од оних који се користе за екстракцију ДНК-а и умножавање генског материјала у складу са стандардом ISO 24276.

Припремају се два тестна узорка од најмање 100 mg сваки.

2.2.4. Екстракција ДНК-а

Екстракција ДНК-а спроводи се на сваком припремљеном тестном користећи SOP који је успоставио EURL-AP и објавио на својој интернет страници.

За сваку серију екстракције ДНК-а припремају се два контролна узорка, како је описано у ISO стандарду 24276:

- слијепи контролни узорак екстракције,
- позитивни контролни узорак екстракције ДНК-а.

2.2.5. Умножавање генског материјала

Генски материјал се умножава користећи методе валидоване за сваку врсту која захтијева идентификацију. Те методе су прописане у SOP коју је успоставио EURL-AP и објавио на својој интернет страници. Сваки екстракт ДНК-а се анализира у најмање два различита степена разрјеђења, како би се оцијенила инхибиција.

За сваку циљану врсту припремају се два контролна узорка која се умножавају, како је описано у ISO стандарду 24276:

- позитивни контролни узорак са циљаним ДНК-ом се употреби за сваку плочицу или серију анализа PCR,
- контролни узорак реагенса за умножавање (зове се такођер контролни узорак без матрице) се употреби за сваку плочицу или серију анализа PCR.

2.2.6. Тумачење и приказ резултата

У извјештају о резултатима, лабораторија мора да наведе најмање масу употребљеног тестног узорка, кориштене технике за екстракцију, број спроведених одређивања и граници детекције методе.

Резултати се не смију тумачити и саопштавати ако позитивни контролни узорак екстракције ДНК-а и позитивни контролни узорак са циљним ДНК-ом не омогућавају одређивање циљане врсте при анализи, док је резултат контролног узорка реагенса за умножавање негативан.

У случају да резултати два тестна узорка нису досљедна, потребно је поновити барем корак генског умножавања. Ако лабораторија сумња да разлог за неусклађеност могу да буду екстракти ДНК-а, спроводи се нова екстракција ДНК-а и умножавање генетског материјала прије тумачења резултата.

Коначни приказ резултата мора се заснивати на интеграцији и тумачењу резултата два тестна узорка у складу са SOP-ом који је успоставио EURL-AP и објавио на својој интернет страници.

2.2.6.1. Негативни резултат

О негативном резултату се извјештава на следећи начин:

У достављеном узорку није био откривен ни један ДНК из X (X је животињска врста или група животињских врста која је предмет испитивања).

2.2.6.2. Позитивни резултат

О позитивном резултату се извјештава на следећи начин:

ДНК из X је откривен у достављеном узорку (X је животињска врста или група животињских врста која је предмет испитивања)."

Члан 6.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 278/15
19. новембра 2015. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др Денис Звиздић, с. р.

MINISTARSTVO SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

446

На основу члана 142. става (1) таč. d) и e), а у веzi с чл. 116. ставом (1) и 121. ставом (2) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15), чл. 4. и 14. ставом (1) алинеја 8) Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 и 6/13) и члана 16. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), Министарство сигурности доњело је

PRAVILNIK

O NADZORU I UDALJENJU STRANCA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Члан 1.

(Предмет Правилника)

Овим Правилником детаљније се прописује поступање код удаљења странца из Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ), односно код изрицања мјере протјеривања и издавања налога за добровољно напуштање, скраћења, укидања и продужења периода забране уласка и боравка, добровољног удаљења, стављања под надзор, присилног удаљења из БиХ, изглед и садржај потврде којом се одобрава одгађање извршења мјере протјеривања, изглед и садржај потврде о останку, поступање код удаљења малолетног странца, те друга питања у веzi с удаљењем странаца.

Члан 2.

(Употреба рода)

Сви изрази у овом Правилнику дати у једном граматичком роду односе се без дискриминације и на мушкарце и на жене.

Члан 3.

(Надлежност у поступању)

Органи надлежни за поступање у смислу овог правилника су: Министарство сигурности БиХ (у даљем тексту: Министарство), Служба за послове са странцима (у даљем тексту: Служба), Гранична полиција БиХ (у даљем тексту: Гранична полиција), а по потреби Државна агенција за истраге и заштиту (у даљем тексту: СИПА), Обавјештајно-сигурносна агенција БиХ (у даљем тексту: ОСА) и друге државне агенције, као и полицијски органи ентитета, кантона и Полиција Брчко Дистрикта БиХ.

Члан 4.

(Заштита података)

- (1) Сви лични подаци који се користе у поступцима у складу са овим Правилником обрађују се и користе у складу са Законом о заштити личних података БиХ.
- (2) Сви подаци са ознаком тајности који се користе у поступцима у складу са овим Правилником обрађују се и користе у складу са одредбама Закона о заштити тајних података БиХ.

POGLAVLJE II - MJERA PROTJERIVANJA

Члан 5.

(Мјера протјеривања и налог за добровољно напуштање)

- (1) Мјера протјеривања изриче се странцу на начин и из разлога прописаних у чл. 105. и 106. Закона о странцима (у даљем тексту: Закон).

- (2) U postupku izricanja mjere protjerivanja inspektori za strance organizacione jedinice Službe, po službenoj dužnosti, vrše provjere u evidencijama Službe i evidencijama organa nadležnih za provođenje zakona u BiH, kao i operativne provjere na terenu, radi utvrđivanja okolnosti i činjenica koje potvrđuju postojanje razloga iz člana 106. stava (1) Zakona, te drugih okolnosti i činjenica koje mogu biti značajne za donošenje odluke o protjerivanju, odnosno koje mogu uticati na dužinu zabrane ulaska i boravka stranca u BiH.
- (3) Služba može po službenoj dužnosti, umjesto izricanja mjere protjerivanja iz člana 106. stava (1) tač. b) i l) Zakona, odnosno ako stranac ostane u BiH duže od perioda važenja vize, bezviznog ili odobrenog privremenog boravka ili važenja putne isprave, ili iz humanitarnih razloga izdati nalog za dobrovoljno napuštanje BiH (u daljem tekstu: Nalog). Obrazac Naloga je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 1.**
- (4) U postupku izdavanja Naloga iz člana 106. stava (3) Zakona, inspektor organizacione jedinice Službe dužan je da sačini službenu zabilješku u spisu predmeta u kojoj će, na osnovu raspoloživih dokaza i operativnih saznanja, obrazložiti razloge za izdavanje Naloga, uz obavezu da sve materijalne dokaze priloži u spis predmeta.

Član 6.

(Skraćenje i ukidanje zabrane ulaska)

- (1) Period zabrane ulaska i boravka iz člana 105. stava (1) Zakona, na zahtjev stranca, može biti skraćen ili zabrana ulaska u BiH može biti ukinuta.
- (2) Zahtjev za skraćenje ili ukidanje perioda zabrane ulaska i boravka iz stava (1) ovog člana podnosi se Službi putem punomoćnika, ili van zemlje putem diplomatsko-konzularnog predstavništva BiH. Zahtjev za poslovno nesposobnog stranca podnosi se putem zakonskog zastupnika.
- (3) Uz zahtjev za skraćenje ili ukidanje mjere zabrane ulaska i boravka u BiH stranac je dužan dostaviti:
- kopiju pasoša,
 - dokaz da je dobrovoljno napustio BiH u roku za dobrovoljno izvršenje koji je određen u rješenju kojim mu je izrečena mjera protjerivanja i određena zabrana ulaska i boravka u BiH,
 - dokaz da je snosio sve troškove vezano za proceduru povratka u zemlju uobičajenog mjesta boravka,
 - dokaz o brisanju osude ako mu je mjera protjerivanja iz BiH izrečena iz razloga što je pravosnažno osuđen za krivično djelo,
 - dokaz o integrisanosti u BiH, što se dokazuje BiH državljanstvom članova uže porodice, dužinom legalnog boravka u BiH, ulaganjem u BiH, vlastitim redovnim školovanjem u BiH ili drugim dokazom kojim se dokazuje stepen integrisanosti stranca u BiH i
 - dokaz o uplati propisane takse.
- (4) U postupku rješavanja zahtjeva Služba, pored dokaza iz stava (3) ovog člana, cijeni i sve okolnosti konkretnog slučaja, ponašanje stranca za vrijeme boravka u BiH, stepen integrisanosti u BiH, porodične i socijalne prilike kao i razloge zbog kojih je izrečena mjera protjerivanja.
- (5) U postupku po zahtjevu za skraćenje ili ukidanje zabrane ulaska i boravka u BiH, vrše se provjere u evidencijama Službe, provjere u operativnim i službenim evidencijama organa nadležnih za provođenje zakona u BiH, po potrebi i operativne provjere na terenu, o čemu se sastavlja službena zabilješka u spisu predmeta.

- (6) Zahtjev za skraćenje ili ukidanje mjere zabrane ulaska i boravka u BiH odbacuje se ako zahtjev nije podnesen u skladu sa stavom (2) ovog člana i ukoliko uz zahtjev nisu priloženi dokazi iz stava (3) ovog člana.
- (7) Iako su ispunjeni uslovi iz stava (3) ovog člana, zahtjev za skraćenje ili ukidanje mjere zabrane ulaska i boravka odbija se:
- ako je stranac pravosnažno osuđen za krivično djelo, a brisanje osude nije nastupilo,
 - ako se radi o strancu koji predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH,
 - ako je pokušao ući u BiH za vrijeme trajanja zabrane ulaska i boravka,
 - ako Služba raspolaže informacijama nadležnih organa i službi sigurnosti u BiH da stranac na bilo koji način učestvuje u kriminalnoj aktivnosti, a posebno organiziranom, prekograničnom ili transnacionalnom kriminalu ili je član organizacije koja planira ili na bilo koji način učestvuje u takvoj aktivnosti ili drugoj aktivnosti koja može ugroziti javnu sigurnost ili javni poredak BiH ili
 - iz drugih opravdanih razloga koje će Služba cijiniti u svakom pojedinačnom slučaju.
- (8) Protiv odluke po zahtjevu za skraćenje ili ukidanje mjere zabrane ulaska i boravka može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

POGLAVLJE III - DOBROVOLJNO NAPUŠTANJE BiH

Član 7.

(Podsticanje dobrovoljnog povratka stranaca)

- (1) U postupku donošenja i izvršenja rješenja, Naloga ili odluke kojom je strancu naloženo napuštanje BiH podstiče se dobrovoljni povratak u državu porijekla, odnosno uobičajenog boravka ili državu iz koje je došao u BiH ili u državu koja ga prihvata, u roku koji je određen tim aktom.
- (2) U okviru postupanja iz stava (1) ovog člana Služba je dužna informisati stranca o pogodnostima dobrovoljnog napuštanja BiH, obavezama prilikom napuštanja kao i posljedicama neizvršenja naložene mjere.
- (3) Dobrovoljni povratak stranac vrši samostalno ili uz pomoć domaćih ili međunarodnih vladinih ili nevladinih organizacija ili kroz projekte pomoći za podsticanje dobrovoljnog povratka koji realizuje Služba, a u skladu sa odredbama Zakona i ovog Pravilnika.
- (4) Strancu koji dobrovoljno izvršava rješenje o protjerivanju sa zabranom ulaska i boravka u BiH, štambilj zabrane ulaska u BiH se ne otiskuje u putnu ispravu.
- (5) Ministarstvo ili Služba, sa ciljem promovisanja humane, organizovane i efikasne politike dobrovoljnog povratka, mogu potpisati Protokole o saradnji sa domaćim ili međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama koje realizuju projekte dobrovoljnog povratka stranaca iz BiH.

Član 8.

(Saradnja stranca u postupku napuštanja)

U roku ostavljenom za dobrovoljno izvršenje rješenja, Naloga ili odluke kojom se strancu nalaže napuštanje BiH, a sa ciljem planiranja dobrovoljnog povratka, stranac saraduje sa Službom u određivanju datuma i vremena, te graničnog prelaza preko kojeg će napustiti BiH, te u svim drugim pitanjima koja se odnose na postupak dobrovoljnog napuštanja BiH.

Član 9.

(Obaveze nadležnih organa)

- (1) Služba je dužna strancu koji želi dobrovoljno napustiti teritoriju BiH pružiti svu neophodnu organizacionu pomoć u vezi sa obavijestima, pravima i obavezama koje proizilaze

iz Zakona i ovog Pravilnika, a u vezi s planiranjem i realizovanjem dobrovoljnog povratka.

- (2) Nadležni organi iz člana 3. ovog Pravilnika saraduju s domaćim i međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama koje su potpisale Protokol o saradnji sa Ministarstvom ili Službom iz člana 7. stava (5) ovog Pravilnika, u skladu sa odredbama tog Protokola.
- (3) Služba unosi činjenicu izvršenja rješenja o otkazu sa protjerivanjem ili protjerivanju stranca koji je imao odobren boravak, te o poništenju vize u zemlji, prije nego što stranac dobrovoljno napusti zemlju, u putnu ispravu stranca, odnosno na dozvolu boravka ili vizu utiskivanjem štambilja "PONIŠTENO".
- (4) Služba pismenim putem obavještava Graničnu policiju o strancu kojem je izdato rješenje, Nalog ili odluka sa ostavljenim rokom u kojem će napustiti BiH, a po mogućnosti i o datumu, vremenu i graničnom prelazu preko kojeg će stranac napustiti BiH.
- (5) Kada se stranac prijavi da dobrovoljno napušta BiH, Granična policija otiskuje izlazni štambilj u pasoš stranca, ukoliko stranac posjeduje pasoš, kao i u rješenje, Nalog ili odluku, koje se izvršava.
- (6) Ukoliko stranac posjeduje ličnu kartu ili neki drugi važeći putni dokument u koji nije moguće otisnuti izlazni štambilj, Granična policija u tom slučaju sačinjava službenu zabilješku o činjenici dobrovoljnog napuštanja BiH, a strancu izdaje potvrdu da je napustio BiH, koja je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 2**.
- (7) Granična policija je dužna, nakon prijave stranca, sačiniti akt u kojem se navodi da je stranac napustio teritoriju BiH i izvršio rješenje ili odluku ili postupio po Nalogu, te činjenice odmah evidentirati u Centralnu bazu podataka o strancima ili o tome na drugi način obavijestiti Službu ili Ministarstvo.
- (8) U spis predmeta stranca obavezno se ulaže i obavijest Službe iz stava (4) ovog člana, kao i ispis iz Centralne baze podataka o strancima ili obavijest Granične policije kojom obavještava Službu da je stranac napustio teritoriju BiH i izvršio rješenje ili odluku ili postupio po Nalogu.
- (9) Ukoliko stranac na graničnom prelazu ne napusti teritoriju BiH u roku iz stava (4) ovog člana Granična policija bez odlaganja obavještava Službu radi poduzimanja mjera i radnji iz nadležnosti Službe.

Član 10.

(Postupak za samostalni dobrovoljni povratak)

- (1) Potpisivanjem izjave stranac se izjašnjava da će dobrovoljno i samostalno napustiti BiH u roku ostavljenom prvostepenim rješenjem, odlukom ili Nalogom i za to je dužan pružiti odgovarajući dokaz.
- (2) Pod odgovarajućim dokazom iz stava (1) ovog člana može se smatrati posjedovanje važeće putne isprave, gotov novac, karta za prevoz do države povratka, ili drugi dokumenti ili dokazi koji ukazuju na dobrovoljni povratak.
- (3) Stranac koji se odlučio za samostalni dobrovoljni povratak iz stava (1) ovog člana dužan je da saraduje sa Službom u cilju planiranja samostalnog dobrovoljnog povratka.
- (4) Služba, u saradnji sa strancem, određuje granični prelaz preko kojeg će stranac napustiti BiH, datum napuštanja BiH, vrstu prevoza stranca do graničnog prelaza, kao i pravac kretanja.
- (5) Služba procjenjuje u kojim se slučajevima stranac, koji se izjasnio za dobrovoljni povratak, transportuje vozilom Službe do graničnog prelaza preko kojeg napušta BiH.

Član 11.

(Postupak za dobrovoljni povratak uz pruženu pomoć)

- (1) U postupku koji prethodi dobrovoljnom izvršenju rješenja, odluke ili Naloga Služba obavještava stranca o aktuelnim programima pomoći za dobrovoljni povratak.
- (2) Služba registruje stranca koji se odluči za dobrovoljni povratak i o tome obavještava domaću ili međunarodnu vladinu ili nevladinu organizaciju, ili stranca vraća kroz projekat kojim se podstiče dobrovoljni povratak, a koji realizuje Služba.
- (3) Moguće korisnike programa pomoći za dobrovoljni povratak Služba može transportovati do Imigracionog centra ili ih predati predstavnicima domaćih ili međunarodnih vladinih ili nevladinih organizacija iz člana 7. stava (5) ovog Pravilnika u skladu sa dogovorenim procedurama.
- (4) Postupak dobrovoljnog povratka uz pruženu pomoć realizuje se u skladu sa odredbama Protokola o saradnji koji su Ministarstvo ili Služba potpisali sa međunarodnom vladinom ili nevladinom organizacijom o dobrovoljnom povratku.
- (5) Stranac neće biti prisilno udaljen sa teritorije BiH ukoliko se provodi procedura dobrovoljnog povratka uz pruženu pomoć, dok procedura traje i realno je da će se procedura realizovati.
- (6) Stranac-maloljetnik bez pratnje i žrtva trgovine ljudima podliježu procedurama dobrovoljnog povratka u okviru programa pomoći pri dobrovoljnom povratku, uz poštivanje posebno propisanih procedura i standarda postupanja predviđenih Zakonom i ovim Pravilnikom.

POGLAVLJE IV - MJERA NADZORA NAD STRANCI

Član 12.

(Razlozi i mjesto stavljanja stranca pod nadzor)

- (1) Strancu se može odrediti stavljanje pod nadzor u skladu sa članom 118. Zakona.
- (2) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor izvršava se smještanjem u Imigracioni centar ili ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obavezu javljanja organizacionoj jedinici Službe ili policiji (blažom mjerom nadzora).
- (3) U Imigracionom centru može boraviti i maloljetno dijete kojem nije izrečena mjera protjerivanja, a koje je u pratnji roditelja, uz poštivanje odredbe člana 123. stava (3) Zakona.
- (4) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor može se izvršiti i smještanjem stranca u specijalizovane ustanove BiH i nevladinih organizacija sa kojima Služba ima potpisan Protokol o saradnji i osiguranju smještaja i zbrinjavanja stranaca.

Član 13.

(Donošenje rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar)

- (1) Služba na osnovu rješenja stavlja stranca pod nadzor u Imigracioni centar, rješenje se uručuje strancu i istovremeno se izvršava smještanjem stranca u Imigracioni centar.
- (2) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar izvršava organizaciona jedinica Službe koja ga je donijela, a podršku za izvršenje rješenja pruža Sektor za readmisiju, prihvata i smještaj pri Službi, te policija na zahtjev Službe.
- (3) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor sadrži odluku o stavljanju stranca pod nadzor smještanjem u Imigracioni centar, pravni osnov, dan, sat i vrijeme smještaja, rok

- trajanja nadzora i druge pojedinosti bitne za ostvarivanje svrhe nadzora.
- (4) Protiv rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
 - (5) Ako Ministarstvo u roku od tri dana od dostavljanja žalbe ne ukine rješenje o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracioni centar ili po žalbi u tom roku uopće ne odluči, stranac može tužbom pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH, u roku od tri dana od proteka roka za postupanje Ministarstva. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.
 - (6) Služba poduzima mjere da trajanje nadzora svede na najkraće moguće vrijeme.

Član 14.

(Rješenje o produženju i rješenje o izuzetnom produženju nadzora)

- (1) Po proteku vremena od 90 dana Služba može, ako postoje razlozi iz člana 118. stava (3) Zakona, zadržati stranca pod nadzorom na osnovu rješenja o produženju nadzora.
- (2) Nadzor se može produžiti svaki put najviše do 90 dana, s tim što ukupno trajanje nadzora nad strancem ne može trajati duže od 180 dana.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, u slučaju nedostatka saradnje stranca u postupku udaljenja ili kašnjenja u pribavljanju potrebnih dokumenata iz države u koju se stranac vraća, Služba može rješenjem o izuzetnom produženju nadzora, ukupno trajanje nadzora u Imigracionom centru produžiti i na period duži od 180 dana.
- (4) Rješenje o produženju nadzora i rješenje o izuzetnom produženju nadzora u Imigracionom centru donose se 15 dana prije isteka roka prethodno određenog nadzora.
- (5) Ukupno trajanje nadzora u Imigracionom centru ne može biti duže od 18 mjeseci u kontinuitetu.
- (6) Ograničenje kretanja podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje je određeno u skladu sa Zakonom o azilu ne uračunava se u ukupno trajanje nadzora iz stava (5) ovog člana.
- (7) Protiv rješenja o produženju nadzora i rješenja o izuzetnom produženju nadzora nad strancem u Imigracionom centru mogu se podnijeti pravni lijekovi iz člana 13. ovog Pravilnika.
- (8) Služba može donijeti rješenje o ukidanju rješenja o smještaju stranca u Imigracioni centar i odrediti nadzor ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obavezu javljanja organizacionoj jedinici Službe ili policiji, ako se i ovom mjerom može postići svrha nadzora.
- (9) Ukoliko stranca nije moguće udaljiti iz BiH u roku iz stava (5) ovog člana, strancu se može odrediti blaža mjera nadzora ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obavezu javljanja organizacionoj jedinici Službe ili policiji.

Član 15.

(Blaža mjera nadzora)

- (1) Služba može rješenjem, do napuštanja BiH odnosno dok se razlozi koji su bili osnov za stavljanje stranca pod nadzor bitno ne izmijene, strancu odrediti blažu mjeru nadzora ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obavezu javljanja organizacionoj jedinici Službe ili policiji.
- (2) Rješenje kojim se određuje blaža mjera nadzora ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obavezu javljanja organizacionoj jedinici Službe ili policiji može se donijeti u skladu sa članom 118. stavom (2) i članom 119. st. (7) i (9) Zakona.

- (3) Rješenje kojim se određuje blaža mjera nadzora sadrži odluku o ograničenju kretanja stranca na određeno područje ili mjesto sa adresom stanovanja, pravni osnov, obavezu javljanja u određenim vremenskim razmacima organizacionoj jedinici Službe ili policije i druge pojedinosti bitne za ostvarivanje svrhe nadzora. Strancu se, uz potvrdu, privremeno oduzimaju sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH.
- (4) Protiv rješenja kojim se određuje blaža mjera nadzora ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (5) Služba može donijeti rješenje o ukidanju rješenja o ograničenju kretanja na određeno područje ili mjesto i odrediti nadzor smještanjem stranca u Imigracioni centar, ako stranac ne poštuje obaveze iz rješenja kojim mu je određen nadzor ili se obezbijede uslovi za udaljenje stranca iz BiH, ako se ovom mjerom može postići svrha nadzora.

POGLAVLJE V - PRISILNO UDALJENJE STRANCA IZ ZEMLJE

Član 16.

(Nadležnost za prisilno udaljenje)

Prisilno udaljenje iz BiH poduzima, po službenoj dužnosti, organizaciona jedinica Službe koja je donijela rješenje kojim se strancu nalaže udaljenje, odnosno napuštanje teritorije BiH ili organizaciona jedinica Službe na čijem je području zatečen, priveden, odnosno zadržan stranac čiji je boravak nezakonit ili Sektor za readmisiju, prihvati i smještaj pri Službi.

Član 17.

(Uslovi za prisilno udaljenje)

- (1) Stranac se može prisilno udaljiti iz BiH, u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom, kada je rješenje ili odluka kojim je izrečena mjera protjerivanja iz BiH postala izvršna, a stranac u ostavljenom roku dobrovoljno ne napusti BiH i kada su osigurani svi drugi uslovi za prisilno udaljenje stranca iz zemlje.
- (2) Prisilnom udaljenju stranca iz BiH pristupa se na osnovu zaključka o dozvoli izvršenja, koji se donosi u roku od sedam dana od dana kada su osigurani svi uslovi za prisilno udaljenje.

Član 18.

(Mjere i radnje za prisilno udaljenje)

- (1) S ciljem priprema za izvršenje prisilnog udaljenja stranca, odnosno za donošenje zaključka o dozvoli izvršenja, Služba preduzima sljedeće mjere i radnje:
 - a) određuje zemlju u koju se stranac vraća,
 - b) po potrebi, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH (u daljem tekstu: MVP) ili drugog nadležnog organa BiH, obavlja korespondenciju sa državom u koju se stranac vraća u svrhu dokazivanja identiteta i državljanstva stranca,
 - c) po potrebi pribavlja putne dokumente za stranca u skladu sa Zakonom,
 - d) obavještava i pribavlja, posredstvom MVP-a ili drugog nadležnog organa, saglasnost države u koju se stranac upućuje vezano za prihvati stranca koji se prisilno vraća na teritoriju te države,
 - e) obavještava i pribavlja, posredstvom MVP-a ili drugog nadležnog organa, saglasnost o pružanju asistencije policijske službe u tranzitnoj zoni države tranzita u slučaju kada stranac, sa ili bez pratnje, tranzitira preko teritorije druge države,

- f) osigurava uslove za prevoz stranca,
 - g) utvrđuje aviolinije i tačno vrijeme zračnog prevoza stranca od međunarodne zračne luke u BiH do krajnjeg odredišta ili definiše drugi tip prevoza do zemlje u koju se stranac vraća,
 - h) pribavlja saglasnost avioprevoznika da određenim letom prevoze stranca koji se prisilno udaljava, sa ili bez pratnje,
 - i) po potrebi podnosi zahtjev policiji ili drugim organima za provođenje zakona u BiH za pružanje pomoći u realizovanju prisilnog udaljenja,
 - j) po potrebi priprema i realizuje druge aktivnosti koje su u vezi sa pripremom i realizovanjem prisilnog udaljenja stranca iz BiH.
- (2) Prisilno udaljenje stranca iz BiH realizuje se i prema odredbama sporazuma o readmisiji.

Član 19.

(Princip zabrane vraćanja)

- (1) Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju gdje bi mu život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog mišljenja. Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takvu teritoriju.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, stranac koji se iz opravdanih razloga smatra opasnim za sigurnost BiH ili je pravosnažno osuđen za teško krivično djelo i predstavlja opasnost za BiH može se prisilno udaljiti ili vratiti u drugu državu, izuzev ako bi time bio izložen stvarnom riziku da bude podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takvu teritoriju.
- (3) U slučaju razloga navedenih u st. (1) i (2) ovog člana stranac se upućuje na poseban postupak u skladu sa čl. 109. i 110. Zakona, a prisilno udaljenje može biti izvršeno tek kad negativna odluka po zahtjevu za azil postane izvršna.
- (4) Na sve podatke o strancu do kojih se dođe u posebnom postupku iz st. (1), (2) i (3) ovog člana, primjenjuju se odredbe o zaštiti podataka propisane Zakonom o azilu.
- (6) Strancu čiji je zahtjev za azil pravosnažno odbijen ili mu je ukinut dodijeljeni izbjeglički status, odnosno status supsidijarne zaštite, a za koga se u postupku utvrdi da ne može biti udaljen iz razloga propisanih članom 109. stavom (2) Zakona, Služba, na zahtjev stranca, a na osnovu preporuke organa nadležnog za poslove azila, izdaje potvrdu o ostanu. Potvrdom o ostanu strancu se dozvoljava ostanak u BiH dok se ne osiguraju uslovi za povratak i služi mu kao identifikacioni dokument.
- (7) Potvrda iz stava (6) ovog člana izdaje se na period najduže do jedne godine i može se produžavati na zahtjev stranca pod uslovima pod kojima je izdata i uz preporuku organa nadležnog za poslove azila. Obrazac potvrde o ostanu je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 3.**

Član 20.

(Zaključak o dozvoli izvršenja)

- (1) Služba, nakon što izvrši mjere i radnje iz člana 18. ovog Pravilnika, donosi zaključak o dozvoli izvršenja u roku iz člana 17. stava (2) ovog Pravilnika.
- (2) Zaključkom o dozvoli izvršenja utvrđuje se da je rješenje ili odluka kojim je naloženo udaljenje stranca iz BiH postalo izvršno i određuje način, vrijeme, mjesto izvršenja i država u koju se stranac vraća.
- (3) Protiv zaključka o dozvoli izvršenja može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja

zaključka, kojom se može pobijati samo postupak i procedura prisilnog udaljenja, a ne i pravilnost rješenja ili odluke koja se izvršava.

- (4) Žalba ne odgađa započeto izvršenje prisilnog udaljenja.

Član 21.

(Plan izvršenja)

- (1) Nakon donošenja zaključka o dozvoli izvršenja, Služba priprema plan izvršenja prisilnog udaljenja stranca, koji odobrava direktor Službe ili osoba koju on ovlasti posebnim aktom.
- (2) Plan izvršenja mjere prisilnog udaljenja stranca iz BiH sadrži sljedeće:
 - a) lične podatke stranca (ime, prezime, državljanstvo i datum rođenja),
 - b) podatke o putnoj ispravi (vrsta, broj i rok važenja putne isprave),
 - c) međunarodni granični prelaz preko kojeg stranac napušta BiH i vrijeme izlaska iz BiH,
 - d) naziv države u koju se stranac upućuje,
 - e) plan kretanja kojim se stranac prati do graničnog prelaza,
 - f) približno vrijeme i međunarodni granični prelaz države kroz koju stranac tranzitira, ukoliko nije državljanin te države,
 - g) lične podatke, vrstu i broj putne isprave službenih osoba koje su u pratnji stranca,
 - h) podatke o prevoznom sredstvu kojim se stranac prevozi do međunarodnog graničnog prelaza, odnosno kojim napušta teritoriju BiH (vrsta, tip, marka, registarski broj, osoblje vozila kojim se prevoz vrši),
 - i) podatke o avioprevozniku, liniji i broju leta, te tačnom vremenu dolaska službenika u pratnji na međunarodni granični prelaz koje mora biti ne manje od dva sata prije polijetanja aviona radi: čekiranja karti, potvrđivanja rezervacije za zadnja sjedišta aviona i dogovora o ulasku i izlasku odvojeno od ostalih putnika,
 - j) bitne činjenice iz medicinske dokumentacije, sa osvrtom na psiho-fizičke karakteristike koje sa sigurnosnog ili zdravstvenog aspekta mogu biti značajne za pratnju,
 - k) procjenu rizika na osnovu koje će se pratnji stranca staviti na raspolaganje neophodna sredstva komunikacije i prisile,
 - l) druge podatke koje Služba bude cijnila da su potrebni.
- (3) Primjerak plana izvršenja prisilnog udaljenja stranca sa pratećom dokumentacijom predaje se službenicima osiguranja i pratnje uz obavezu da ih po izvršenju zadatka vrate zajedno sa izvještajem radi odlaganja u spis predmeta.
- (4) U slučaju promjena u toku realizovanja plana prisilnog udaljenja, službenici u pratnji ne mogu samostalno donijeti odluku o promjeni tog plana, naročito ukoliko je u pitanju promjena rute putovanja do odredišta, bez prethodno dobijene saglasnosti direktora Službe ili osobe koje on ovlasti.
- (5) Planovi prisilnog udaljenja stranca označavaju se stepenom tajnosti "INTERNO" i čuvaju se u skladu sa internim aktima o zaštiti tajnih podataka.

Član 22.

(Neizvršavanje i odgađanje prisilnog udaljenja)

- (1) Prisilno udaljenje stranca neće se izvršiti iz razloga koji su propisani članom 113. st. (1), (2), (3) i (4) Zakona.
- (2) Prisilno udaljenje stranca može se odgoditi iz razloga koji su propisani članom 113. stavom (5) Zakona, o čemu

Služba izdaje potvrdu, koja je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 4.**

- (3) Odgadanje prisilnog udaljenja prestaje važiti čim prestanu postojati razlozi zbog kojih je odgadanje odobreno.

Član 23.

(Štambilj zabrane ulaska u BiH)

- (1) Služba, nakon što rješenje o protjerivanju sa zabranom ulaska u BiH postane izvršno, u putnu ispravu stranca otiskuje štambilj iz kojeg se vidi da je nosilac putne isprave dužan napustiti teritoriju BiH i period do kojeg mu traje zabrana ulaska u BiH.
- (2) Obrazac kojim se propisuje oblik i sadržaj štambilja je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 5.**

Član 24.

(Potvrda o predaji stranca i izvještaj o izvršenju plana)

- (1) Stranac koji se prisilno udaljava uz pratnju, predaje se organima države u koju se vraća, o čemu se sačinjava posebna potvrda koju potpisuju službenici osiguranja i pratnje i ovlaštene službene osobe države koja prima stranca. Obrazac potvrde o predaji stranca je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 6.**
- (2) U slučaju da ovlaštena službena osoba države koja prima stranca ne potpiše potvrdu o predaji stranca, službenici osiguranja i pratnje dužni su tu činjenicu zabilježiti u Obrascu 6. u rubrici "Napomena".
- (3) Službenici osiguranja i pratnje, nakon izvršenja plana prisilnog udaljenja i povratka u BiH, podnose detaljni izvještaj neposrednom rukovodiocu, koji sadrži sve pojedinosti u vezi sa izvršenjem prisilnog udaljenja.
- (4) Rukovodilac iz stava (3) ovog člana je dužan direktoru Službe podnijeti izvještaj sa ocjenom uspješnosti izvršenja plana.
- (5) Izvještaji iz st. (3) i (4) ovog člana označavaju se stepenom tajnosti "INTERNO" i čuvaju se u skladu sa internim aktima o zaštiti tajnih podataka.

Član 25.

(Pratnja stranca)

- (1) Služba, u okviru svojih kapaciteta, osigurava tim službenika za izvršenje prisilnog udaljenja, sastavljen od osoba različitog spola, koji su posebno obučeni za ove zadatke.
- (2) Službenici tima koji se angažuju na ovim poslovima moraju posjedovati neophodna znanja, vještine i stručnost za izvršenje operacija prisilnog udaljenja stranca, uz poštivanje važećih propisa i utvrđenih međunarodnih standarda koji se odnose na ove aktivnosti.
- (3) Plan obuke stručnog osoblja za realizovanje prisilnog izvršenja donosi direktor Službe.

Član 26.

(Posebne mjere sigurnosti)

- (1) Za naročito složene postupke udaljenja stranca donose se posebni planovi prisilnog udaljenja u saradnji sa OSA-om, SIPA-om i Graničnom policijom ili nekom drugom agencijom za provođenje zakona, a koji ne mogu biti u suprotnosti sa odredbama Zakona i ovog Pravilnika.
- (2) Posebni planovi prisilnog udaljenja iz stava (1) ovog člana podrazumijevaju mogućnost prisilnog udaljenja stranca posebnim letom ili drugim prevoznim sredstvom uz primjenu naročitih mjera sigurnosti.

POGLAVLJE VI - UDALJENJE MALOLJETNOG STRANCA

Član 27.

(Udaljenje maloljetnog stranca bez pratnje)

- (1) Maloljetni stranac bez pratnje ima pravo na povratak u zemlju porijekla ili uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju koja ga je spremna prihvatiti.
- (2) Služba je dužna osigurati proceduru povratka koja osigurava da maloljetni stranac bez pratnje bude primljen, u zemlji porijekla ili uobičajenog mjesta boravka ili u zemlji koja ga je spremna prihvatiti, od strane roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno opunomoćenika, odnosno predstavnika nadležnog organa u zemlji povratka.
- (3) Tokom postupka udaljenja, nadležni organi posebnu pažnju posvećuju dobi i zrelosti maloljetnog stranca bez pratnje, te djeluju u cilju zaštite njegovog najboljeg interesa.
- (4) U cilju realizovanja udaljenja maloljetnog stranca bez pratnje pomoć mogu osigurati domaće, međunarodne ili nevladine organizacije iz člana 7. stava (3) ovog Pravilnika.

Član 28.

(Postupak za udaljenje maloljetnog stranca bez pratnje)

- (1) Služba u saradnji sa nadležnim centrom za socijalni rad, u skladu sa potpisanim sporazumima o readmisiji ili posredstvom MVP-a ili drugog nadležnog organa, priprema i realizuje udaljenje maloljetnog stranca bez pratnje iz BiH.
- (2) Kad vrši udaljenje maloljetnog stranca bez pratnje, Služba obavještava organ uprave nadležan za poslove socijalne zaštite - centar za socijalni rad u mjestu boravka maloljetnog stranca bez pratnje, o potrebi postavljanja privremenog staratelja koji je u obavezi da zastupa njegove interese.
- (3) Staratelj, uz pomoć organa iz stava (1) ovog člana, započinje proces pribavljanja dokumentacije iz zemlje porijekla ili uobičajenog boravka ili zemlje koja je spremna prihvatiti maloljetnog stranca bez pratnje kako bi se izvršila procjena rizika i sigurnosti povratka, nakon čega donosi odluku, s ciljem najboljeg interesa djeteta, o tome da li ponovo spojiti dijete sa porodicom i vratiti ga u zemlju porijekla ili uobičajenog boravka ili u zemlju koja ga je spremna prihvatiti.
- (4) Maloljetni stranac bez pratnje neće biti vraćen u zemlju porijekla ili uobičajenog boravka ili u zemlju koja ga je spremna prihvatiti, ako postoji opravdana sumnja, nakon procjene rizika i sigurnosti, da postoje razlozi zbog kojih bi povratkom bila ugrožena njegova sigurnost.

POGLAVLJE VII - STANDARDI POSTUPANJA

Član 29.

(Informisanje stranca koji se prisilno udaljava iz BiH)

- (1) Stranac koji se prisilno udaljava iz BiH se unaprijed, što je prije moguće, obavještava o pojedinostima udaljenja i informacijama koje su date zemlji u koju se vraća.
- (2) U svrhu dobijanja potrebnih informacija o strancu koji se udaljava i kako bi se udaljenje izvršilo na siguran način, tim za realizaciju prisilnog izvršenja treba uspostaviti komunikaciju sa strancem.
- (3) Služba osigurava da bar jedna osoba iz tima određena za pratnju stranca bude istog spola kao i stranac.
- (4) Podaci koji se u pojedinačnim slučajevima budu davali zemlji u koju se stranac vraća i zemlji tranzita mogu se odnositi samo na osobu koja se vraća, po potrebi na podatke o članovima porodice, podatke o putnoj ispravi i dokumente potrebne samo za identifikaciju osobe, državljanstvo ili druge podatke kojima se utvrđuje identitet osobe koja se vraća.

- (5) Razlozi zbog kojih se stranac vraća se ne otkrivaju.

Član 30.

(Omogućavanje kontakata sa zemljom u koju se stranac vraća)

- (1) Strancu koji se prisilno udaljava može se, po potrebi, omogućiti dovoljno vremena da se pripremi za povratak i da uspostavi neophodne kontakte u zemlji u koju se vraća.
- (2) Služba cijeni u svakom konkretnom slučaju, u ovisnosti od okolnosti i mogućnosti, da li će se omogućiti da stranac kontaktira zemlju u koju se vraća.

Član 31.

(Povratak ličnih stvari)

Strancu koji se prisilno udaljava vraćaju se njegove lične stvari, ukoliko su mu oduzete za vrijeme trajanja nadzora, osim novca koji je iskorišten za troškove udaljenja, stvari i predmeta kojima bi mogao izvršiti samopovrijeđivanje ili napad na službenu osobu koja ga prati.

Član 32.

(Sposobnost za putovanje i ljeakarski pregled)

- (1) Stranac se može prisilno udaljiti iz BiH nakon što je utvrđeno da je zdravstveno sposoban da putuje.
- (2) Strancu se omogućava ljeakarski pregled, u skladu sa Pravilnikom o standardima funkcionisanja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracionog centra, prije povratka u zemlju u koju se vraća, a posebno u slučaju ako postoje saznanja o medicinskom stanju ili u slučaju da se zahtijeva ljeakarski pregled.
- (3) Ljeakarski pregled posebno se osigurava strancu koji je bio predmet postupka udaljenja koji je bio prekinut zbog njegovog otpora, a bila je upotrijebljena sila od strane tima za pratnju.
- (4) U slučaju da se prisilno udaljenje stranca obavlja avionom, ljeakarski pregled sadrži ocjenu da je stranac sposoban za zračni prevoz.
- (5) Za vrijeme procedure prisilnog udaljenja, strancu se mogu davati lijekovi samo na osnovu medicinske dokumentacije koja je donesena u vezi sa svakim konkretnim slučajem prisilnog udaljenja.
- (6) Medicinskim podacima o strancima posvećuje se posebna pažnja i oni se neće odavati.

Član 33.

(Prisilno udaljenje stranca sa posebnim potrebama)

Za stranca koji se prisilno udaljava, a koji je u stanju posebnih potreba, u okviru priprema za putovanje posebno se

osiguravaju uslovi za zadovoljavanje posebnih potreba, u mjeri u kojoj je to objektivno moguće.

Član 34.

(Poštivanje dostojanstva ličnosti i upotreba prisile)

- (1) Poštivanje dostojanstva stranca koji se prisilno udaljava, sigurnost drugih putnika i članova posade je od najveće važnosti tokom procesa udaljenja, o čemu se vodi posebna briga.
- (2) U postupku prisilnog udaljenja dozvoljeni su i prihvatljivi samo vidovi prisile koji su proporcionalni otporu stranca, s ciljem da se stranac drži pod kontrolom.
- (3) Tehnike prinude se samo iznimno upotrebljavaju kada je to nužno u konkretnom slučaju, u skladu sa članom 11. Zakona o Službi za poslove sa strancima i odredbama Pravilnika o načinu primjene ovlaštenja inspektora za strance u dijelu koji se odnosi na primjenu sredstava prisile.

Član 35.

(Način i postupak pokrića troškova nadzora i prisilnog udaljenja)

Troškovi koji nastaju primjenom Zakona i ovog Pravilnika, a vezano za stavljanje stranca pod nadzor i prisilno udaljenje iz BiH, podmiruju se u skladu sa članom 115. Zakona i odredbama podzakonskog propisa iz člana 116. stava 2. Zakona.

Član 36.

(Evidencija o udaljenju stranca)

- (1) Nakon završenog postupka prisilnog udaljenja činjenice o udaljenju stranca unose se u odgovarajuće evidencije.
- (2) Oblik i sadržaj evidencija iz stava (1) ovog člana propisuju se podzakonskim aktom iz člana 131. Zakona.

POGLAVLJE VIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37.

(Prestanak važenja ranijeg propisa)

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 61/13).

Član 38.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 06-02-1-7798/15
07. aprila 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Dragan Mektić, s. r.

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 1/ Образац 1/ Form 1
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Služba za poslove sa strancima, postupajući po službenoj dužnosti u skladu/sukladno sa članom/čankom 3. stav/stavak (2) tačka/točka d) i stavom/stavkom (3) Zakona o Službi za poslove sa strancima („Službeni glasnik BiH“ br. 54/05 i 36/08) i rješenja Direktora/Ravnatelja Službe broj /Служба за послове са странцима, поступајући по службеној дужности у складу са чланом 3. став (2) тачка д) и ставом (3) Закона о Служби за послове са странцима („Службени гласник“ БиХ бр. 54/05 и 36/08) и рјешења Директора Службе број / Service for Foreigners' Affairs, acting ex officio pursuant to Article 3 paragraph (2) item d) and paragraph (3) of the Law on Service for Foreigners' Affairs (Official Gazette of BiH no. 54/5 and 36/08) and pursuant to the Decision of the Director of Service number/ _____ od/od/ from _____ i člana/članka 106. stav/stavak (3) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15)/и члана 106. став (3) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15) /and Article 106 paragraph 3 of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, no. 88/15) izdaje/ издаје/ issues:

**NALOG ZA DOBROVOLJNO NAPUŠTANJE BiH/
НАЛОГ ЗА ДОБРОВОЉНО НАПУШТАЊЕ БИХ/
ORDER FOR VOLUNTARY DEPARTURE FROM BiH**

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi _____
dokument (vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ _____
tijelo izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други документ (врста, _____
број, датум и мјесто издавања, орган издавања) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date _____
and place of issuance, issuing authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Državljanstvo/ Држављанство/ Nationality _____

Razlog izdavanja naloga (stranac ostao u BiH duže od _____
perioda važenja putne isprave, vize, bezviznog ili _____
odobrenog boravka ili iz humanitarnih razloga) _____
Разлог издавања налога (странац остао у БиХ дужи _____
од периода важења путне исправе, визе, безвизног _____
или одобреног боравка или из хуманитарних _____
разлога) _____
Reason for the extended stay (Alien remained in BiH _____
beyond the period of validity of residence: visa, non- _____
visa or temporary residence) _____

Stranac je dužan napustiti teritoriju BiH do: _____
Странац је дужан напустити територију БиХ до: _____
An alien is obliged to leave the territory of BiH no later _____
than: _____

**NALOG se izdaje u svrhu prelaska državne granice Bosne i Hercegovine /
НАЛОГ се издаје у сврху преласка државне границе Босне и Херцеговине /
ORDER is issued for the purpose of crossing the state border of Bosnia and Herzegovina.**

Strancu koji u roku iz ovog naloga ne napusti teritoriju BiH izriče se mjera protjerivanja./Странцу који у року из овог налога не напусти територију БиХ изриче се мјера протјеривања./Alien who fails to depart from the BiH territory within the deadline set in this order shall be pronounced the measure of expulsion.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Obrazac 2/ Образац 2/ Form 2

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Granična policija



Босна и Херцеговина
Министарство безбедности
Гранична полиција

Broj/ Број/ No.: _____ /
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/temelju člana/članka 107. stav/stavak (5) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15) Granična policija Bosne i Hercegovine, Terenski ured/На основу члана 107. став (5) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15) Гранична полиција Босне и Херцеговине, Теренска канцеларија/ Pursuant to Article 107 (5) of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15) Border Police of Bosnia and Herzegovina, Field Office _____ Jedinica/ Postrojba granične policije/ Јединица граничне полиције/Border Police Unit _____ izdaje/izдаје/we hereby issue:

P O T V R D U / П О Т В Р Д У / CERTIFICATE
da je stranac napustio Bosnu i Hercegovinu/ да је странац напустио Босну и Херцеговину/ on alien's exit from Bosnia and Herzegovina

Potvrđuje se da je napustio Bosnu i Hercegovinu / Потврђује се да је напустио Босну и Херцеговину / We hereby confirm that he/she has left Bosnia and Herzegovina:

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/
Putna isprava/ лична карта/ други _____
drugi dokument (vrsta, broj, datum i mjesto _____
izdavanja, organ/ tijelo izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други _____
dokument (vrsta, broj, datum i mjesto _____
izdavanja, organ izdavanja) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, _____
number, date and place of issuance, issuing _____
authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Datum i vrijeme napuštanja BiH _____
Датум и vrijeme напуштања БиХ _____
Date and time of exit from BiH _____
Granični prelaz/prijelaz _____
Гранични прелаз _____
Border crossing point _____

Potvrda se izdaje u svrhu dokazivanja napuštanja teritorije/ teritorija Bosne i Hercegovine.
Потврда се издаје у сврху доказивања напуштања територије Босне и Херцеговине.
Certificate is issued for the purpose of proving the exit from the territory of Bosnia and Herzegovina.

KOMANDIR /ZAPOVJEDNIK /
КОМАНДИР/COMMANDER

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 3/ Образац 3/ Form 3
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 110. stav/ stavak (5) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15)/ На основу члана 110. став (5) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15)/ Pursuant to Article 110 paragraph 5 of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15)/издаје се/ издаје се/hereby issues:

POTVRDA/POTVRDA/CERTIFICATE

o ostanaku u Bosni i Hercegovini /o ostanaku у Босни и Херцеговини/on stay in Bosnia and Herzegovina

Dozvoljava se ostanak u Bosni i Hercegovini /Дозвољава се останак у Босни и Херцеговини/ It is authorized the stay in Bosnia and Herzegovina:

Prezime i ime
Презиме и име
Surname and name _____

Dan, mjesec i godina rođenja/ Дан, мјесец и година рођења/ Date of birth (dd/mm/yy) _____

Mjesto i država rođenja/ Мјесто и држава рођења/ Place and country of birth _____

Državljanstvo/ Држављанство/ Nationality _____

Putna isprava (vrsta, broj i država izdavanja)
Путна исправа (врста, број и држава издавања)
Travel document (type, number and Issuing state) _____

Putna isprava важи до/ Путна исправа важи до/ The travel document is valid until _____

Adresa u BiH (grad, ulica i broj)/ Адреса у БиХ (град, улица и број)/ Address in BiH (city, street and number) _____

Potvrda важи до
Потврда важи до
Certificate is valid until _____

Ova potvrda služi kao identifikacioni dokument i ovom potvrdom imenovanom se dozvoljava ostanak u Bosni i Hercegovini dok se ne osiguraju uslovi za povratak u državu porijekla, uobičajenog boravka ili u državu iz koje je došao u BiH ili u državu koja ga prihvata.

Ова потврда служи као идентификациони документ и овом потврдом именованом се дозвољава останак у Босни и Херцеговини док се не осигурају услови за повратак у државу поријекла, уобичајеног боравка или у државу из које је дошао у БиХ или у државу која га прихвата.

This certificate serves as an identification document, and it permits the stay to the abovenamed in Bosnia and Herzegovina until conditions are provided for his/her return in to state of origin, common return, or to the state from which he/she arrived in to Bosnia and Herzegovina, or in to state who accepts him/her.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 4/ Образац 4/ Form 4
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 113. stav/ stavak (6) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15)/
На основу члана 113. став (6) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15)/Pursuant to Article
113 (6) of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15), izdaje se/izдаје се/we hereby issue:

P O T V R D A / П О Т В Р Д А / C E R T I F I C A T E

**o odgađanju izvršenja mjere protjerivanja/ o odgađanju izvršenja mjere protjerivanja/ on postponement
of the execution of expulsion measures**

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi dokument _____
(vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ tijelo izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други документ (врста, број,
датум и мјесто издавања, орган издавања) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date and
place of issuance, issuing authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Izvršenje rješenja se odgađa do: _____
Извршење рјешења се одгађа до: _____
Execution of decision is postponed until: _____

Potvrđuje se da je odgođeno izvršenje rješenja o protjerivanju broj/Потврђује се да је одгођено извршење
рјешења о протјеривању број/ It is confirmed that the execution of decision on expulsion number _____
is postponed/od /од/from _____ iz sljedećih razloga/ из сљедећих разлога/ for the following
reasons: _____

Ova potvrda se izdaje u svrhu dokazivanja statusa u Bosni i Hercegovini. Odgađanje izvršenja mjere protjerivanja
prestaje važiti čim prestanu postojati razlozi zbog kojih je odgađanje odobreno.

Ова потврда се издаје у сврху доказивања статуса у Босни и Херцеговини. Одгађање извршења мјере
протјеривања престаје важити чим престану постојати разлози због којих је одгађање одобрено.

This Certificate is issued for the purpose of proving a status in Bosnia and Herzegovina. Postponement of the
execution of expulsion measures shall become ineffective immediately when the grounds for the postponement
approval cease to exist.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Obrazac 5 /Образец 5/ Form 5

<p>Nosilac putne isprave dužan je napustiti teritoriju BiH Носилац путне исправе дужан је напустити територију БиХ The owner of this passport is obliged to leave the territory of B&H</p> <p>до/до/until: _____</p> <p>Nema pravo povratka u BiH Нема право повратка у БиХ He/She does not have a right to return to B&H</p> <p>до/до/until: _____</p> <p>Број/Број/Number: _____</p> <p>Датум/Датум/Date _____</p> <p>У/У/In _____</p> <p>Потпис овлашћеног лица Потпис овлашћеног лица Signature of the official</p> <p>_____</p> <p>A-0000</p>
--

Dimenzije štambilja: 80 x 45 mm/Димензије штамбиља: 80x45мм/ Stamp size: 80x45 mm

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 6/ Образац 6/ Form 6
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 24. Pravilnika o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine izdaje se/На основу члана 24. Правилника о надзору и удаљењу странца из Босне и Херцеговине, издаје се/ Pursuant to Article 24 of the Rulebook on Surveillance and Removal of the Alien from Bosnia and Herzegovina issues:

POTVRDA/ПОТВРДА/CERTIFICATE

**o predaji stranca koji se prisilno/ prinudno udaljava iz Bosne i Hercegovine/
o предаји странца који се присилно удаљава из Босне и Херцеговине/
on delivering of the alien forcibly removed from Bosnia and Herzegovina**

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi dokument _____
(vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ tijelo _____
izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други документ (врста, _____
број, датум и мјесто издавања, орган издавања) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date and _____
place of issuance, issuing authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Rješenje o protjerivanju (broj i datum) _____
Рјешење о протјеривању (број и датум) _____
Decision on expulsion (number and date) _____
Država i mjesto predaje _____
Држава и мјесто предаје _____
State and place of the issue _____
Datum i vrijeme predaje _____
Датум и мјесто предаје _____
Date and place of the issue _____

Ovlaštena službena lica/osobe koje će izvršiti pratnju i predaju stranca koji se prisilno/prinudno udaljava iz BiH./
Овлашћена службена лица која ће извршити пратњу и предају странца који се присилно удаљава из БиХ./
Authorised officers who will execute the escort and delivery of the alien who is the subject of forcible removal
from BiH:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

НАПОМЕНА/ НАПОМЕНА/ NOTE:

(Zdravstveno stanje (vidljive povrede) i nepredviđene okolnosti u postupku predaje/Здравствено стање (видљиве повреде) и
непредвиђене околности у поступку предаје/ The health condition (visible injuries) and unforeseen circumstances in
proceeding of delivery).

Ovlašteno službeno lice/osoba
nadležno za predaju stranca/
Овлашћено службено лице
надлежно за предају странца/
Authorised officer for delivery of the alien

MP/ MII/ LS

Ovlašteno službeno lice/osoba
nadležno za preuzimanje stranca/
Овлашћено службено лице
надлежно за преузимање странца/
Authorised officer for admission of the alien

(ime i prezime, zvanje/ име и презиме, звање)
(name and last name, rank)

(ime i prezime, zvanje/ име и презиме, звање)
(name and last name, rank)

Na temelju članka 142. stavak (1) toč. d) i e), a u svezi s čl. 116. stavkom (1) i 121. stavkom (2) Zakona o strancima ("Službeni glasnik BiH", broj 88/15), čl. 4. i 14. stavkom (1) alineja 8) Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 i 6/13) i članka 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), Ministarstvo sigurnosti donijelo je

PRAVILNIK O NADZORU I UDALJENJU STRANCA IZ BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Pravilnika)

Ovim Pravilnikom detaljnije se propisuje postupanje kod udaljenja stranca iz Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), odnosno kod izricanja mjere protjerivanja i izdavanja naloga za dobrovoljno napuštanje, skraćivanja, ukidanja i produženja razdoblja zabrane ulaska i boravka, dobrovoljnog udaljenja, stavljanja pod nadzor, prisilnog udaljenja iz BiH, izgled i sadržaj potvrde kojom se odobrava odgađanje izvršenja mjere protjerivanja, izgled i sadržaj potvrde o ostanuku, postupanje kod udaljenja maloljetnog stranca, te druga pitanja u svezi s udaljenjem stranaca.

Članak 2.

(Uporaba roda)

Svi izrazi u ovom Pravilniku dati u jednom gramatičkom rodu odnose se bez diskriminacije i na muškarce i na žene.

Članak 3.

(Nadležnost u postupanju)

Tijela nadležna za postupanje u smislu ovog pravilnika su: Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), Služba za poslove sa strancima (u daljnjem tekstu: Služba), Granična policija BiH (u daljnjem tekstu: Granična policija), a po potrebi Državna agencija za istrage i zaštitu (u daljnjem tekstu: SIPA), Obavještajno-sigurnosna agencija BiH (u daljnjem tekstu: OSA) i druge državne agencije, kao i policijska tijela entiteta, kantona i Policija Brčko Distrikta BiH.

Članak 4.

(Zaštita podataka)

- (1) Svi osobni podaci koji se koriste u postupcima sukladno ovom Pravilniku obrađuju se i koriste sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka BiH.
- (2) Svi podaci s oznakom tajnosti koji se koriste u postupcima sukladno ovom Pravilniku obrađuju se i koriste sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka BiH.

POGLAVLJE II - MJERA PROTJERIVANJA

Članak 5.

(Mjera protjerivanja i nalog za dobrovoljno napuštanje)

- (1) Mjera protjerivanja izriče se strancu na način i iz razloga propisanih u čl. 105. i 106. Zakona o strancima (u daljnjem tekstu: Zakon).
- (2) U postupku izricanja mjere protjerivanja inspektori za strance organizacijske jedinice Službe, po službenoj dužnosti, vrše provjere u evidencijama Službe i evidencijama tijela nadležnih za provođenje zakona u BiH, kao i operativne provjere na terenu, radi utvrđivanja okolnosti i činjenica koje potvrđuju postojanje razloga iz članka 106. stavka (1) Zakona, te drugih okolnosti i činjenica koje mogu biti značajne za donošenje odluke o protjerivanju, odnosno koje mogu utjecati na duljinu zabrane ulaska i boravka stranca u BiH.

- (3) Služba može po službenoj dužnosti, umjesto izricanja mjere protjerivanja iz članka 106. stavka (1) toč. b) i l) Zakona, odnosno ako stranac ostane u BiH dulje od razdoblja važenja vize, bezviznog ili odobrenog privremenog boravka ili važenja putne isprave, ili iz humanitarnih razloga izdati nalog za dobrovoljno napuštanje BiH (u daljnjem tekstu: Nalog). Obrazac Naloga je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 1.**
- (4) U postupku izdavanja Naloga iz članka 106. stavka (3) Zakona, inspektor organizacijske jedinice Službe dužan je sačiniti službenu zabilješku u spisu predmeta u kojoj će, na temelju raspoloživih dokaza i operativnih saznanja, obrazložiti razloge za izdavanje Naloga, uz obvezu sve materijalne dokaze priložiti u spis predmeta.

Članak 6.

(Skraćivanje i ukidanje zabrane ulaska)

- (1) Razdoblje zabrane ulaska i boravka iz članka 105. stavka (1) Zakona, na zahtjev stranca, može biti skraćen ili zabrana ulaska u BiH može biti ukinuta.
- (2) Zahtjev za skraćivanje ili ukidanje razdoblja zabrane ulaska i boravka iz stavka (1) ovog članka podnosi se Službi putem punomoćnika, ili izvan zemlje putem diplomatsko-konzularnog predstavništva BiH. Zahtjev za poslovno nesposobnog stranca podnosi se putem zakonskog zastupnika.
- (3) Uz zahtjev za skraćivanje ili ukidanje mjere zabrane ulaska i boravka u BiH stranac je dužan dostaviti:
 - a) kopiju putovnice,
 - b) dokaz da je dobrovoljno napustio BiH u roku za dobrovoljno izvršenje koji je određen u rješenju kojim mu je izrečena mjera protjerivanja i određena zabrana ulaska i boravka u BiH,
 - c) dokaz da je snosio sve troškove vezano za proceduru vraćanja u zemlju uobičajenog mjesta boravka,
 - d) dokaz o brisanju osude ako mu je mjera protjerivanja iz BiH izrečena iz razloga što je pravomoćno osuđen za kazneno djelo,
 - e) dokaz o integriranosti u BiH, što se dokazuje BiH državljanstvom članova uže obitelji, duljinom legalnog boravka u BiH, ulaganjem u BiH, vlastitim redovitim školovanjem u BiH ili drugim dokazom kojim se dokazuje stupanj integriranosti stranca u BiH i
 - f) dokaz o uplati propisane pristojbe.
- (4) U postupku rješavanja zahtjeva Služba, pored dokaza iz stavka (3) ovog članka, cijeni i sve okolnosti konkretnog slučaja, ponašanje stranca za vrijeme boravka u BiH, stupanj integriranosti u BiH, obiteljske i socijalne prilike kao i razloge zbog kojih je izrečena mjera protjerivanja.
- (5) U postupku po zahtjevu za skraćivanje ili ukidanje zabrane ulaska i boravka u BiH, vrše se provjere u evidencijama Službe, provjere u operativnim i službenim evidencijama tijela nadležnih za provođenje zakona u BiH, po potrebi i operativne provjere na terenu, o čemu se sastavlja službena zabilješka u spisu predmeta.
- (6) Zahtjev za skraćivanje ili ukidanje mjere zabrane ulaska i boravka u BiH odbacuje se ako zahtjev nije podnesen sukladno stavku (2) ovog članka i ukoliko uz zahtjev nisu priloženi dokazi iz stavka (3) ovog članka.
- (7) Iako su ispunjeni uvjeti iz stavka (3) ovog članka, zahtjev za skraćivanje ili ukidanje mjere zabrane ulaska i boravka odbija se:
 - a) ako je stranac pravomoćno osuđen za kazneno djelo, a brisanje osude nije nastupilo,
 - b) ako se radi o strancu koji predstavlja prijetnju javnom poretku ili sigurnosti BiH,

- c) ako je pokušao ući u BiH za vrijeme trajanja zabrane ulaska i boravka,
 - d) ako Služba raspolaže informacijama nadležnih tijela i službi sigurnosti u BiH da stranac na bilo koji način sudjeluje u kriminalnoj aktivnosti, a posebno organiziranom, prekograničnom ili transnacionalnom kriminalu ili je član organizacije koja planira ili na bilo koji način sudjeluje u takvoj aktivnosti ili drugoj aktivnosti koja može ugroziti javnu sigurnost ili javni poredak BiH ili
 - e) iz drugih opravdanih razloga koje će Služba cijeniti u svakom pojedinačnom slučaju.
- (8) Protiv odluke po zahtjevu za skraćenje ili ukidanje mjere zabrane ulaska i boravka može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

POGLAVLJE III - DOBROVOLJNO NAPUŠTANJE BiH

Članak 7.

(Poticanje dobrovoljnog vraćanja stranaca)

- (1) U postupku donošenja i izvršenja rješenja, Naloga ili odluke kojom je strancu naloženo napuštanje BiH potiče se dobrovoljno vraćanje u državu podrijetla, odnosno uobičajenog boravka ili državu iz koje je došao u BiH ili u državu koja ga prihvata, u roku koji je određen tim aktom.
- (2) U okviru postupanja iz stavka (1) ovog članka Služba je dužna informirati stranca o pogodnostima dobrovoljnog napuštanja BiH, obvezama prilikom napuštanja kao i posljedicama neizvršenja naložene mjere.
- (3) Dobrovoljno vraćanje stranca vrši samostalno ili uz pomoć domaćih ili međunarodnih vladinih ili nevladinih organizacija ili kroz projekte pomoći za poticanje dobrovoljnog vraćanja koje realizira Služba, a sukladno odredbama Zakona i ovog Pravilnika.
- (4) Strancu koji dobrovoljno izvršava rješenje o protjerivanju sa zabranom ulaska i boravka u BiH, štambilj zabrane ulaska u BiH se ne otiskuje u putnu ispravu.
- (5) Ministarstvo ili Služba, s ciljem promoviranja humane, organizirane i učinkovite politike dobrovoljnog vraćanja, mogu potpisati Protokole o suradnji s domaćim ili međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama koje realiziraju projekte dobrovoljnog vraćanja stranaca iz BiH.

Članak 8.

(Suradnja stranca u postupku napuštanja)

U roku ostavljenom za dobrovoljno izvršenje rješenja, Naloga ili odluke kojom se strancu nalaže napuštanje BiH, a s ciljem planiranja dobrovoljnog vraćanja, stranac surađuje sa Službom u određivanju datuma i vremena, te graničnog prijelaza preko kojeg će napustiti BiH, te u svim drugim pitanjima koja se odnose na postupak dobrovoljnog napuštanja BiH.

Članak 9.

(Obveze nadležnih tijela)

- (1) Služba je dužna strancu koji želi dobrovoljno napustiti teritorij BiH pružiti svu neophodnu organizacijsku pomoć u svezi s obavijestima, pravima i obvezama koje proizilaze iz Zakona i ovog Pravilnika, a u svezi s planiranjem i realiziranjem dobrovoljnog vraćanja.
- (2) Nadležna tijela iz članka 3. ovog Pravilnika surađuju s domaćim i međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama koje su potpisale Protokol o suradnji s Ministarstvom ili Službom iz članka 7. stavka (5) ovog Pravilnika, sukladno odredbama tog Protokola.
- (3) Služba unosi činjenicu izvršenja rješenja o otkazu s protjerivanjem ili protjerivanju stranca koji je imao odobren boravak, te o poništenju vize u zemlji, prije nego što stranac dobrovoljno napusti zemlju, u putnu ispravu stranca,

odnosno na dozvolu boravka ili vizu utiskivanjem štambilja "PONIŠTENO".

- (4) Služba pismenim putem obavještava Graničnu policiju o strancu kojom je izdato rješenje, Nalog ili odluka s ostavljenim rokom u kojem će napustiti BiH, a po mogućnosti i o datumu, vremenu i graničnom prijelazu preko kojeg će stranac napustiti BiH.
- (5) Kada se stranac prijavi da dobrovoljno napušta BiH, Granična policija otiskuje izlazni štambilj u putovnicu stranca, ukoliko stranac posjeduje putovnicu, kao i u rješenje, Nalog ili odluku, koje se izvršava.
- (6) Ukoliko stranac posjeduje osobnu iskaznicu ili neki drugi važeći putni dokument u koji nije moguće otisnuti izlazni štambilj, Granična policija u tom slučaju sačinjava službenu zabilješku o činjenici dobrovoljnog napuštanja BiH, a strancu izdaje potvrdu da je napustio BiH, koja je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 2.**
- (7) Granična policija je dužna, nakon prijave stranca, sačiniti akt u kojem se navodi da je stranac napustio teritorij BiH i izvršio rješenje ili odluku ili postupio po Nalogu, te činjenice odmah evidentirati u Centralnu bazu podataka o strancima ili o tome na drugi način obavijestiti Službu ili Ministarstvo.
- (8) U spis predmeta stranca obvezno se ulaže i obavijest Službe iz stavka (4) ovog članka, kao i ispis iz Centralne baze podataka o strancima ili obavijest Granične policije kojom obavještava Službu da je stranac napustio teritorij BiH i izvršio rješenje ili odluku ili postupio po Nalogu.
- (9) Ukoliko stranac na graničnom prijelazu ne napusti teritorij BiH u roku iz stavka (4) ovog članka Granična policija bez odlaganja obavještava Službu radi poduzimanja mjera i radnji iz nadležnosti Službe.

Članak 10.

(Postupak za samostalno dobrovoljno vraćanje)

- (1) Potpisivanjem izjave stranac se izjašnjava da će dobrovoljno i samostalno napustiti BiH u roku ostavljenom prvostupanjskim rješenjem, odlukom ili Nalogom i za to je dužan pružiti odgovarajući dokaz.
- (2) Pod odgovarajućim dokazom iz stavka (1) ovog članka može se smatrati posjedovanje važeće putne isprave, gotov novac, karta za prijevoz do države vraćanja, ili drugi dokumenti ili dokazi koji ukazuju na dobrovoljno vraćanje.
- (3) Stranac koji se odlučio za samostalno dobrovoljno vraćanje iz stavka (1) ovog članka dužan je surađivati sa Službom u cilju planiranja samostalnog dobrovoljnog vraćanja.
- (4) Služba, u suradnji sa strancem, određuje granični prijelaz preko kojeg će stranac napustiti BiH, datum napuštanja BiH, vrstu prijevoza stranca do graničnog prijelaza, kao i pravac kretanja.
- (5) Služba procjenjuje u kojim se slučajevima stranac, koji se izjasnio za dobrovoljno vraćanje, transportira vozilom Službe do graničnog prijelaza preko kojeg napušta BiH.

Članak 11.

(Postupak za dobrovoljno vraćanje uz pruženu pomoć)

- (1) U postupku koji prethodi dobrovoljnom izvršenju rješenja, odluke ili Naloga Služba obavještava stranca o aktualnim programima pomoći za dobrovoljno vraćanje.
- (2) Služba registrira stranca koji se odlučio za dobrovoljno vraćanje i o tome obavještava domaću ili međunarodnu vladinu ili nevladinu organizaciju, ili stranca vraća kroz projekt kojim se potiče dobrovoljno vraćanje, a koji realizira Služba.
- (3) Moguće korisnike programa pomoći za dobrovoljno vraćanje Služba može transportirati do Imigracijskog centra ili ih predati predstavnicima domaćih ili međunarodnih

- vladinih ili nevladinih organizacija iz članka 7. stavka (5) ovog Pravilnika sukladno dogovorenim procedurama.
- (4) Postupak dobrovoljnog vraćanja uz pruženu pomoć realizira se sukladno odredbama Protokola o suradnji koji su Ministarstvo ili Služba potpisali s međunarodnom vladinom ili nevladinom organizacijom o dobrovoljnom vraćanju.
 - (5) Stranac neće biti prisilno udaljen s teritorija BiH ukoliko se provodi procedura dobrovoljnog vraćanja uz pruženu pomoć, dok procedura traje i realno je da će se procedura realizirati.
 - (6) Stranac-maloljetnik bez pratnje i žrtva trgovine ljudima podliježu procedurama dobrovoljnog vraćanja u okviru programa pomoći pri dobrovoljnom vraćanju, uz poštivanje posebno propisanih procedura i standarda postupanja predviđenih Zakonom i ovim Pravilnikom.

POGLAVLJE IV - MJERA NADZORA NAD STRANCI

Članak 12.

(Razlozi i mjesto stavljanja stranca pod nadzor)

- (1) Strancu se može odrediti stavljanje pod nadzor sukladno članku 118. Zakona.
- (2) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor izvršava se smještanjem u Imigracijski centar ili ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obvezu javljanja organizacijskoj jedinici Službe ili policiji (blažom mjerom nadzora).
- (3) U Imigracijskom centru može boraviti i maloljetno dijete kojem nije izrečena mjera protjerivanja, a koje je u pratnji roditelja, uz poštivanje odredbe članka 123. stavka (3) Zakona.
- (4) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor može se izvršiti i smještanjem stranca u specijalizirane ustanove BiH i nevladinih organizacija s kojima Služba ima potpisan Protokol o suradnji i osiguranju smještaja i zbrinjavanja stranaca.

Članak 13.

(Donošenje rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracijski centar)

- (1) Služba na temelju rješenja stavlja stranca pod nadzor u Imigracijski centar, rješenje se uručuje strancu i istovremeno se izvršava smještanjem stranca u Imigracijski centar.
- (2) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracijski centar izvršava organizacijska jedinica Službe koja ga je donijela, a potporu za izvršenje rješenja pruža Sektor za readmisiju, prihvata i smještaj pri Službi, te policija na zahtjev Službe.
- (3) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor sadrži odluku o stavljanju stranca pod nadzor smještanjem u Imigracijski centar, pravni osnov, dan, sat i vrijeme smještaja, rok trajanja nadzora i druge pojedinosti bitne za ostvarivanje svrhe nadzora.
- (4) Protiv rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracijski centar može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (5) Ako Ministarstvo u roku od tri dana od dostavljanja žalbe ne ukine rješenje o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracijski centar ili po žalbi u tom roku uopće ne odluči, stranac može tužbom pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH, u roku od tri dana od proteka roka za postupanje Ministarstva. Tužba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (6) Služba poduzima mjere da trajanje nadzora svede na najkraće moguće vrijeme.

Članak 14.

(Rješenje o produljenju i rješenje o iznimnom produljenju nadzora)

- (1) Po proteku vremena od 90 dana Služba može, ako postoje razlozi iz članka 118. stavka (3) Zakona, zadržati stranca pod nadzorom na temelju rješenja o produljenju nadzora.
- (2) Nadzor se može produljiti svaki put najviše do 90 dana, s tim što ukupno trajanje nadzora nad strancem ne može trajati dulje od 180 dana.
- (3) Iznimno od stavka (2) ovog članka, u slučaju nedostatka suradnje stranca u postupku udaljenja ili kašnjenja u pribavljanju potrebnih dokumenata iz države u koju se stranac vraća, Služba može rješenjem o iznimnom produljenju nadzora, ukupno trajanje nadzora u Imigracijskom centru produljiti i na razdoblje dulje od 180 dana.
- (4) Rješenje o produljenju nadzora i rješenje o iznimnom produljenju nadzora u Imigracijskom centru donose se 15 dana prije isteka roka prethodno određenog nadzora.
- (5) Ukupno trajanje nadzora u Imigracijskom centru ne može biti dulje od 18 mjeseci u kontinuitetu.
- (6) Ograničenje kretanja podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje je određeno sukladno Zakonu o azilu ne uračunava se u ukupno trajanje nadzora iz stavka (5) ovog članka.
- (7) Protiv rješenja o produljenju nadzora i rješenja o iznimnom produljenju nadzora nad strancem u Imigracijskom centru mogu se podnijeti pravni lijekovi iz članka 13. ovog Pravilnika.
- (8) Služba može donijeti rješenje o ukidanju rješenja o smještanju stranca u Imigracijski centar i odrediti nadzor ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obvezu javljanja organizacijskoj jedinici Službe ili policiji, ako se i ovom mjerom može postići svrha nadzora.
- (9) Ukoliko stranac nije moguće udaljiti iz BiH u roku iz stavka (5) ovog članka, strancu se može odrediti blaža mjera nadzora ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obvezu javljanja organizacijskoj jedinici Službe ili policiji.

Članak 15.

(Blaža mjera nadzora)

- (1) Služba može rješenjem, do napuštanja BiH odnosno dok se razlozi koji su bili osnov za stavljanje stranca pod nadzor bitno ne izmijene, strancu odrediti blažu mjeru nadzora ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obvezu javljanja organizacijskoj jedinici Službe ili policiji.
- (2) Rješenje kojim se određuje blaža mjera nadzora ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto uz obvezu javljanja organizacijskoj jedinici Službe ili policiji može se donijeti sukladno članku 118. stavku (2) i članku 119. st. (7) i (9) Zakona.
- (3) Rješenje kojim se određuje blaža mjera nadzora sadrži odluku o ograničenju kretanja stranca na određeno područje ili mjesto s adresom stanovanja, pravni osnov, obvezu javljanja u određenim vremenskim razmacima organizacijskoj jedinici Službe ili policije i druge pojedinosti bitne za ostvarivanje svrhe nadzora. Strancu se, uz potvrdu, privremeno oduzimaju sve putne isprave koje može koristiti za prelazak državne granice BiH, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH.
- (4) Protiv rješenja kojim se određuje blaža mjera nadzora ograničenjem kretanja na određeno područje ili mjesto može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.
- (5) Služba može donijeti rješenje o ukidanju rješenja o ograničenju kretanja na određeno područje ili mjesto i

odrediti nadzor smještanjem stranca u Imigracijski centar, ako stranac ne poštiva obveze iz rješenja kojim mu je određen nadzor ili se osiguraju uvjeti za udaljenje stranca iz BiH, ako se ovom mjerom može postići svrha nadzora.

POGLAVLJE V - PRISILNO UDALJENJE STRANCA IZ ZEMLJE

Članak 16.

(Nadležnost za prisilno udaljenje)

Prisilno udaljenje iz BiH poduzima, po službenoj dužnosti, organizacijska jedinica Službe koja je donijela rješenje kojim se strancu nalaže udaljenje, odnosno napuštanje teritorija BiH ili organizacijska jedinica Službe na čijem je području zatečen, priveden, odnosno zadržan stranac čiji je boravak nezakonit ili Sektor za readmisiju, prihvat i smještaj pri Službi.

Članak 17.

(Uvjeti za prisilno udaljenje)

- (1) Stranac se može prisilno udaljiti iz BiH, sukladno Zakonu i ovom Pravilniku, kada je rješenje ili odluka kojom je izrečena mjera protjerivanja iz BiH postala izvršna, a stranac u ostavljenom roku dobrovoljno ne napusti BiH i kada su osigurani svi drugi uvjeti za prisilno udaljenje stranca iz zemlje.
- (2) Prisilnom udaljenju stranca iz BiH pristupa se na temelju zaključka o dozvoli izvršenja, koji se donosi u roku od sedam dana od dana kada su osigurani svi uvjeti za prisilno udaljenje.

Članak 18.

(Mjere i radnje za prisilno udaljenje)

- (1) S ciljem priprema za izvršenje prisilnog udaljenja stranca, odnosno za donošenje zaključka o dozvoli izvršenja, Služba poduzima sljedeće mjere i radnje:
 - a) određuje zemlju u koju se stranac vraća,
 - b) po potrebi, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH (u daljnjem tekstu: MVP) ili drugog nadležnog tijela BiH, obavlja korespondenciju s državom u koju se stranac vraća u svrhu dokazivanja identiteta i državljanstva stranca,
 - c) po potrebi pribavlja putne dokumente za stranca sukladno Zakonu,
 - d) obavještava i pribavlja, posredstvom MVP-a ili drugog nadležnog tijela, suglasnost države u koju se stranac upućuje vezano za prihvaćanje stranca koji se prisilno vraća na teritorij te države,
 - e) obavještava i pribavlja, posredstvom MVP-a ili drugog nadležnog tijela, suglasnost o pružanju asistencije policijske službe u tranzitnoj zoni države tranzita u slučaju kada stranac, s ili bez pratnje, tranzitira preko teritorija druge države,
 - f) osigurava uvjete za prijevoz stranca,
 - g) utvrđuje aviolinije i točno vrijeme zračnog prijevoza stranca od međunarodne zračne luke u BiH do krajnjeg odredišta ili definira drugi tip prijevoza do zemlje u koju se stranac vraća,
 - h) pribavlja suglasnost avioprijevoznika da određenim letom prevoze stranca koji se prisilno udaljava, sa ili bez pratnje,
 - i) po potrebi podnosi zahtjev policiji ili drugim tijelima za provođenje zakona u BiH za pružanje pomoći u realiziranju prisilnog udaljenja,
 - j) po potrebi priprema i realizira druge aktivnosti koje su u svezi s pripremom i realiziranjem prisilnog udaljenja stranca iz BiH.
- (2) Prisilno udaljenje stranca iz BiH realizira se i prema odredbama sporazuma o readmisiji.

Članak 19.

(Načelo zabrane vraćanja)

- (1) Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju gdje bi mu život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja. Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takav teritorij.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovog članka, stranac koji se iz opravdanih razloga smatra opasnim za sigurnost BiH ili je pravomoćno osuđen za teško kazneno djelo i predstavlja opasnost za BiH može se prisilno udaljiti ili vratiti u drugu državu, izuzev ako bi time bio izložen stvarnom riziku da bude podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, neljudskom ili ponižavajućem postupku ili kažnjavanju. Stranac neće biti prisilno udaljen ili vraćen u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takav teritorij.
- (3) U slučaju razloga navedenih u st. (1) i (2) ovog članka stranac se upućuje na poseban postupak sukladno čl. 109. i 110. Zakona, a prisilno udaljenje može biti izvršeno tek kad negativna odluka po zahtjevu za azil postane izvršna.
- (4) Na sve podatke o strancu do kojih se dođe u posebnom postupku iz st. (1), (2) i (3) ovog članka, primjenjuju se odredbe o zaštiti podataka propisane Zakonom o azilu.
- (6) Strancu čiji je zahtjev za azil pravomoćno odbijen ili mu je ukinut dodijeljeni izbjeglički status, odnosno status supsidijarne zaštite, a za koga se u postupku utvrdi da ne može biti udaljen iz razloga propisanih člankom 109. stavkom (2) Zakona, Služba, na zahtjev stranca, a na temelju preporuke tijela nadležnog za poslove azila, izdaje potvrdu o ostanu. Potvrdom o ostanu strancu se dozvoljava ostanak u BiH dok se ne osiguraju uvjeti za vraćanje i služi mu kao identifikacijski dokument.
- (7) Potvrda iz stavka (6) ovog članka izdaje se na razdoblje najdulje do jedne godine i može se produžavati na zahtjev stranca pod uvjetima pod kojima je izdata i uz preporuku tijela nadležnog za poslove azila. Obrazac potvrde o ostanu je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 3**.

Članak 20.

(Zaključak o dozvoli izvršenja)

- (1) Služba, nakon što izvrši mjere i radnje iz članka 18. ovog Pravilnika, donosi zaključak o dozvoli izvršenja u roku iz članka 17. stavak (2) ovog Pravilnika.
- (2) Zaključkom o dozvoli izvršenja utvrđuje se da je rješenje ili odluka kojim je naloženo udaljenje stranca iz BiH postalo izvršno i određuje način, vrijeme, mjesto izvršenja i država u koju se stranac vraća.
- (3) Protiv zaključka o dozvoli izvršenja može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od osam dana od dana dostavljanja zaključka, kojom se može pobijati samo postupak i procedura prisilnog udaljenja, a ne i pravilnost rješenja ili odluke koja se izvršava.
- (4) Žalba ne odgađa započeto izvršenje prisilnog udaljenja.

Članak 21.

(Plan izvršenja)

- (1) Nakon donošenja zaključka o dozvoli izvršenja, Služba priprema plan izvršenja prisilnog udaljenja stranca, koji odobrava ravnatelj Službe ili osoba koju on ovlasti posebnim aktom.
- (2) Plan izvršenja mjere prisilnog udaljenja stranca iz BiH sadrži sljedeće:
 - a) osobne podatke stranca (ime, prezime, državljanstvo i datum rođenja),
 - b) podatke o putnoj ispravi (vrsta, broj i rok važenja putne isprave),

- c) međunarodni granični prijelaz preko kojeg stranac napušta BiH i vrijeme izlaska iz BiH,
 - d) naziv države u koju se stranac upućuje,
 - e) plan kretanja kojim se stranac prati do graničnog prijelaza,
 - f) približno vrijeme i međunarodni granični prijelaz države kroz koju stranac tranzitira, ukoliko nije državljanin te države,
 - g) osobne podatke, vrstu i broj putne isprave službenih osoba koje su u pratnji stranca,
 - h) podatke o prijevoznom sredstvu kojim se stranac prevozi do međunarodnog graničnog prijelaza, odnosno kojim napušta teritorij BiH (vrsta, tip, marka, registarski broj, osoblje vozila kojim se prijevoz vrši),
 - i) podatke o avio prijevozniku, liniji i broju leta, te točnom vremenu dolaska službenika u pratnji na međunarodni granični prijelaz koje mora biti ne manje od dva sata prije polijetanja aviona radi: čekiranja karata, potvrđivanja rezervacije za zadnja sjedišta aviona i dogovora o ulasku i izlasku odvojeno od ostalih putnika,
 - j) bitne činjenice iz medicinske dokumentacije, s osvrtom na psiho- fizičke karakteristike koje sa sigurnosnog ili zdravstvenog aspekta mogu biti značajne za pratnju,
 - k) procjenu rizika na temelju koje će se pratnji stranca staviti na raspolaganje neophodna sredstva komunikacije i prisile,
 - l) druge podatke koje Služba bude cijenila da su potrebni.
- (3) Primjerak plana izvršenja prisilnog udaljenja stranca s pratećom dokumentacijom predaje se službenicima osiguranja i pratnje uz obvezu da ih po izvršenju zadatka vrate zajedno s izvješćem radi odlaganja u spis predmeta.
- (4) U slučaju promjena tijekom realiziranja plana prisilnog udaljenja, službenici u pratnji ne mogu samostalno donijeti odluku o promjeni tog plana, naročito ukoliko je u pitanju promjena rute putovanja do odredišta, bez prethodno dobijene suglasnosti ravnatelja Službe ili osobe koju on ovlasti.
- (5) Planovi prisilnog udaljenja stranca označavaju se stupnjem tajnosti "INTERNO" i čuvaju se sukladno internim aktima o zaštiti tajnih podataka.

Članak 22.

(Neizvršavanje i odgađanje prisilnog udaljenja)

- (1) Prisilno udaljenje stranca neće se izvršiti iz razloga koji su propisani člankom 113. st. (1), (2), (3) i (4) Zakona.
- (2) Prisilno udaljenje stranca može se odgoditi iz razloga koji su propisani člankom 113. stavkom (5) Zakona, o čemu Služba izdaje potvrdu, koja je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 4.**
- (3) Odgađanje prisilnog udaljenja prestaje važiti čim prestanu postojati razlozi zbog kojih je odgađanje odobreno.

Članak 23.

(Štambilj zabrane ulaska u BiH)

- (1) Služba, nakon što rješenje o protjerivanju sa zabranom ulaska u BiH postane izvršno, u putnu ispravu stranca otiskuje štambilj iz kojeg se vidi da je nositelj putne isprave dužan napustiti teritorij BiH i razdoblje do kojeg mu traje zabrana ulaska u BiH.
- (2) Obrazac kojim se propisuje oblik i sadržaj štambilja je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 5.**

Članak 24.

(Potvrda o predaji stranca i izvješće o izvršenju plana)

- (1) Stranac koji se prisilno udaljava uz pratnju, predaje se tijelima države u koju se vraća, o čemu se sačinjava posebna potvrda koju potpisuju službenici osiguranja i pratnje i ovlaštene službene osobe države koja prima stranca. Obrazac potvrde o predaji stranca je sastavni dio ovog Pravilnika, **Obrazac 6.**
- (2) U slučaju da ovlaštena službena osoba države koja prima stranca ne potpiše potvrdu o predaji stranca, službenici osiguranja i pratnje dužni su tu činjenicu zabilježiti u Obrascu 6. u rubrici "Napomena".
- (3) Službenici osiguranja i pratnje, nakon izvršenja plana prisilnog udaljenja i vraćanja u BiH, podnose detaljno izvješće neposrednom rukovoditelju, koje sadrži sve pojedinosti u svezi s izvršenjem prisilnog udaljenja.
- (4) Rukovoditelj iz stavka (3) ovog članka je dužan ravnatelju Službe podnijeti izvješće s ocjenom uspješnosti izvršenja plana.
- (5) Izvješća iz st. (3) i (4) ovog članka označavaju se stupnjem tajnosti "INTERNO" i čuvaju se sukladno internim aktima o zaštiti tajnih podataka.

Članak 25.

(Pratnja stranca)

- (1) Služba, u okviru svojih kapaciteta, osigurava tim službenika za izvršenje prisilnog udaljenja, sastavljen od osoba različitog spola, koji su posebno uvježbani za ove zadatke.
- (2) Službenici tima koji se angažiraju na ovim poslovima moraju posjedovati neophodna znanja, vještine i stručnost za izvršenje operacija prisilnog udaljenja stranca, uz poštivanje važećih propisa i utvrđenih međunarodnih standarda koji se odnose na ove aktivnosti.
- (3) Plan obuke stručnog osoblja za realiziranje prisilnog izvršenja donosi ravnatelj Službe.

Članak 26.

(Posebne mjere sigurnosti)

- (1) Za naročito složene postupke udaljenja stranca donose se posebni planovi prisilnog udaljenja u suradnji s OSA-om, SIPA-om i Graničnom policijom ili nekom drugom agencijom za provođenje zakona, a koji ne mogu biti u suprotnosti s odredbama Zakona i ovog Pravilnika.
- (2) Posebni planovi prisilnog udaljenja iz stavka (1) ovog članka podrazumijevaju mogućnost prisilnog udaljenja stranca posebnim letom ili drugim prijevoznim sredstvom uz primjenu naročitih mjera sigurnosti.

POGLAVLJE VI - UDALJENJE MALOLJETNOG STRANCA

Članak 27.

(Udaljenje maloljetnog stranca bez pratnje)

- (1) Maloljetni stranac bez pratnje ima pravo na vraćanje u zemlju podrijetla ili uobičajenog mjesta boravka ili u zemlju koja ga je spremna prihvatiti.
- (2) Služba je dužna osigurati proceduru vraćanja koja osigurava da maloljetni stranac bez pratnje bude primljen, u zemlji podrijetla ili uobičajenog mjesta boravka ili u zemlji koja ga je spremna prihvatiti, od strane roditelja ili zakonskog zastupnika, odnosno opunomoćenika, odnosno predstavnika nadležnog tijela u zemlji vraćanja.
- (3) Tijekom postupka udaljenja, nadležna tijela posebnu pozornost posvećuju dobi i zrelosti maloljetnog stranca bez pratnje, te djeluju u cilju zaštite njegovog najboljeg interesa.
- (4) U cilju realiziranja udaljenja maloljetnog stranca bez pratnje pomoć mogu osigurati domaće, međunarodne ili nevladine organizacije iz članka 7. stavka (3) ovog Pravilnika.

Članak 28.

- (Postupak za udaljenje maloljetnog stranca bez pratnje)
- (1) Služba u suradnji s nadležnim centrom za socijalni rad, sukladno potpisanim sporazumima o readmisiji ili posredstvom MVP-a ili drugog nadležnog tijela, priprema i realizira udaljenje maloljetnog stranca bez pratnje iz BiH.
 - (2) Kad vrši udaljenje maloljetnog stranca bez pratnje, Služba obavještava tijelo uprave nadležno za poslove socijalne zaštite - centar za socijalni rad u mjestu boravka maloljetnog stranca bez pratnje, o potrebi postavljanja privremenog staratelja koji je u obvezi zastupati njegove interese.
 - (3) Staratelj, uz pomoć tijela iz stavka (1) ovog članka, započinje proces pribavljanja dokumentacije iz zemlje podrijetla ili uobičajenog boravka ili zemlje koja je spremna prihvatiti maloljetnog stranca bez pratnje kako bi se izvršila procjena rizika i sigurnosti vraćanja, nakon čega donosi odluku, s ciljem najboljeg interesa djeteta, o tome da li ponovno spojiti dijete s obitelji i vratiti ga u zemlju podrijetla ili uobičajenog boravka ili u zemlju koja ga je spremna prihvatiti.
 - (4) Maloljetni stranc bez pratnje neće biti vraćen u zemlju podrijetla ili uobičajenog boravka ili u zemlju koja ga je spremna prihvatiti, ako postoji opravdana sumnja, nakon procjene rizika i sigurnosti, da postoje razlozi zbog kojih bi vraćanjem bila ugrožena njegova sigurnost.

POGLAVLJE VII - STANDARDI POSTUPANJA

Članak 29.

- (Informiranje stranca koji se prisilno udaljava iz BiH)
- (1) Stranac koji se prisilno udaljava iz BiH se unaprijed, što je prije moguće, obavještava o pojedinostima udaljenja i informacijama koje su date zemlji u koju se vraća.
 - (2) U svrhu dobijanja potrebnih informacija o strancu koji se udaljava i kako bi se udaljenje izvršilo na siguran način, tim za realizaciju prisilnog izvršenja treba uspostaviti komunikaciju sa strancem.
 - (3) Služba osigurava da bar jedna osoba iz tima određena za pratnju stranca bude istog spola kao i stranc.
 - (4) Podaci koji se u pojedinačnim slučajevima budu davali zemlji u koju se stranc vraća i zemlji tranzita mogu se odnositi samo na osobu koja se vraća, po potrebi na podatke o članovima obitelji, podatke o putnoj ispravi i dokumente potrebne samo za identifikaciju osobe, državljanstvo ili druge podatke kojima se utvrđuje identitet osobe koja se vraća.
 - (5) Razlozi zbog kojih se stranc vraća se ne otkrivaju.

Članak 30.

- (Omogućavanje kontakata sa zemljom u koju se stranc vraća)
- (1) Strancu koji se prisilno udaljava može se, po potrebi, omogućiti dovoljno vremena da se pripremi za vraćanje i uspostavi neophodne kontakte u zemlji u koju se vraća.
 - (2) Služba cijeni u svakom konkretnom slučaju, u ovisnosti od okolnosti i mogućnosti, hoće li se omogućiti da stranc kontaktira zemlju u koju se vraća.

Članak 31.

(Vraćanje osobnih stvari)

Strancu koji se prisilno udaljava vraćaju se njegove osobne stvari, ukoliko su mu oduzete za vrijeme trajanja nadzora, osim novca koji je iskorišten za troškove udaljenja, stvari i predmeta kojima bi mogao izvršiti samopovrijeđivanje ili napad na službenu osobu koja ga prati.

Članak 32.

(Sposobnost za putovanje i liječnički pregled)

- (1) Stranc se može prisilno udaljiti iz BiH nakon što je utvrđeno da je zdravstveno sposoban putovati.

- (2) Strancu se omogućava liječnički pregled sukladno Pravilniku o standardima funkcioniranja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracijskog centra, prije vraćanja u zemlju u koju se vraća, a posebno u slučaju ako postoje saznanja o medicinskom stanju ili u slučaju da se zahtijeva liječnički pregled.
- (3) Liječnički pregled posebno se osigurava strancu koji je bio predmet postupka udaljenja, koji je bio prekinut zbog njegovog otpora, a bila je uporabljena sila od strane tima za pratnju.
- (4) U slučaju kada se prisilno udaljenje stranca obavlja avionom, liječnički pregled sadrži ocjenu da je stranc sposoban za zračni prijevoz.
- (5) Za vrijeme procedure prisilnog udaljenja, strancu se mogu davati lijekovi samo na temelju medicinske dokumentacije koja je donesena u svezi sa svakim konkretnim slučajem prisilnog udaljenja.
- (6) Medicinskim podacima o strancima posvećuje se posebna pozornost i oni se neće odavati.

Članak 33.

(Prisilno udaljenje stranca s posebnim potrebama)

Za stranca koji se prisilno udaljava, a koji je u stanju posebnih potreba, u okviru priprema za putovanje posebno se osiguravaju uvjeti za zadovoljavanje posebnih potreba, u mjeri u kojoj je to objektivno moguće.

Članak 34.

(Poštivanje dostojanstva osobe i uporaba prisile)

- (1) Poštivanje dostojanstva stranca koji se prisilno udaljava, sigurnost drugih putnika i članova posade je od najveće važnosti tijekom procesa udaljenja, o čemu se vodi posebna briga.
- (2) U postupku prisilnog udaljenja dozvoljeni su i prihvatljivi samo vidovi prisile koji su proporcionalni otporu stranca, s ciljem da se stranc drži pod kontrolom.
- (3) Tehnike prinude se samo iznimno upotrebljavaju kada je to nužno u konkretnom slučaju, sukladno članku 11. Zakona o Službi za poslove sa strancima i odredbama Pravilnika o načinu primjene ovlasti inspektora za strance u dijelu koji se odnosi na primjenu sredstava prisile.

Članak 35.

(Način i postupak pokrića troškova nadzora i prisilnog udaljenja)

Troškovi koji nastaju primjenom Zakona i ovog Pravilnika, a vezano za stavljanje stranca pod nadzor i prisilno udaljenje iz BiH, podmiruju se sukladno članku 115. Zakona i odredbama podzakonskog propisa iz članka 116. stavka 2. Zakona.

Članak 36.

(Evidencija o udaljenju stranca)

- (1) Nakon završenog postupka prisilnog udaljenja činjenice o udaljenju stranca unose se u odgovarajuće evidencije.
- (2) Oblik i sadržaj evidencija iz stavka (1) ovog članka propisuju se podzakonskim aktom iz članka 131. Zakona.

POGLAVLJE VIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

(Prestanak važenja ranijeg propisa)

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 61/13).

Članak 38.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 06-02-1-7798/15
07. travnja 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Dragan Mektić, v. r.

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 1/ Образац 1/ Form 1
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Služba za poslove sa strancima, postupajući po službenoj dužnosti u skladu/sukladno sa članom/člankom 3. stav/stavak (2) tačka/točka d) i stavom/stavkom (3) Zakona o Službi za poslove sa strancima („Službeni glasnik BiH“ br. 54/05 i 36/08) i rješenja Direktora/Ravnatelja Službe broj / Служба за послове са странцима, поступајући по службеној дужности у складу са чланом 3. став (2) тачка д) и ставом (3) Закона о Служби за послове са странцима („Службени гласник“ БиХ бр. 54/05 и 36/08) и рјешења Директора Службе број / Service for Foreigners' Affairs, acting ex officio pursuant to Article 3 paragraph (2) item d) and paragraph (3) of the Law on Service for Foreigners' Affairs (Official Gazette of BiH no. 54/5 and 36/08) and pursuant to the Decision of the Director of Service number/ _____ od/od/ from _____ i člana/članka 106. stav/stavak (3) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15), и члана 106. став (3) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15) /and Article 106 paragraph 3 of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, no. 88/15) /izdaje/ издаје/issues:

**NALOG ZA DOBROVOLJNO NAPUŠTANJE BiH/
НАЛОГ ЗА ДОБРОВОЉНО НАПУШТАЊЕ БиХ/
ORDER FOR VOLUNTARY DEPARTURE FROM BiH**

Prezime i ime
Презиме и име
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi dokument (vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ tijelo izdavanja)
Путна исправа/ лична карта/ особна iskaznica/ други документ (врста, број, датум и мјесто издавања, орган издавања)
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date and place of issuance, issuing authority) _____
Država izdavanja
Држава издавања _____
Issuing state
Državljanstvo/ Држављанство/ Nationality _____
Razlog izdavanja naloga (stranac ostao u BiH duže od perioda važenja putne isprave, vize, bezviznog ili odobrenog boravka ili iz humanitarnih razloga)
Разлог издавања налога (странац остао у БиХ дуже од периода важења путне исправе, визе, безвизног или одобреног боравка или из хуманитарних разлога) _____
Reason for the extended stay (Alien remained in BiH beyond the period of validity of residence: visa, non-visa or temporary residence) _____
Stranac je dužan napustiti teritoriju BiH do:
Странац је дужан напустити територију БиХ до: _____
An alien is obliged to leave the territory of BiH no later than:

**NALOG se izdaje u svrhu prelaska državne granice Bosne i Hercegovine /
НАЛОГ се издаје у сврху преласка државне границе Босне и Херцеговине /
ORDER is issued for the purpose of crossing the state border of Bosnia and Herzegovina.**

Strancu koji u roku iz ovog naloga ne napusti teritoriju BiH izriče se mjera protjerivanja./Странцу који у року из овог налога не напусти територију БиХ изриче се мјера протјеривања./Alien who fails to depart from the BiH territory within the deadline set in this order shall be pronounced the measure of expulsion.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Obrazac 2/ Образац 2/ Form 2

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Granična policija



Босна и Херцеговина
Министарство безбедности
Гранична полиција

Broj/ Број/ No.: _____ /
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/temelju člana/članka 107. stav/stavak (5) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15) Granična policija Bosne i Hercegovine, Terenski ured/На основу члана 107. став (5) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15) Гранична полиција Босне и Херцеговине, Теренска канцеларија/ Pursuant to Article 107 (5) of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15) Border Police of Bosnia and Herzegovina, Field Office _____ Jedinica/ Postrojba granične policije/ Јединица граничне полиције/Border Police Unit _____ izdaje/izдаје/we hereby issue:

P O T V R D U / П О Т В Р Д У / CERTIFICATE
da je stranac napustio Bosnu i Hercegovinu/ да је странац напустио Босну и Херцеговину/ on alien's exit from Bosnia and Herzegovina

Potvrđuje se da je napustio Bosnu i Hercegovinu / Потврђује се да је напустио Босну и Херцеговину / We hereby confirm that he/she has left Bosnia and Herzegovina:

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/
Putna isprava/ лична карта/ други _____
drugi dokument (vrsta, broj, datum i mjesto _____
izdavanja, organ/ tijelo izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други _____
dokument (vrsta, broj, datum i mjesto _____
izdavanja, organ izdavanja) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, _____
number, date and place of issuance, issuing _____
authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Datum i vrijeme napuštanja BiH _____
Датум и vrijeme напуштања БиХ _____
Date and time of exit from BiH _____
Granični prelaz/prijelaz _____
Гранични прелаз _____
Border crossing point _____

Potvrda se izdaje u svrhu dokazivanja napuštanja teritorije/ teritorija Bosne i Hercegovine.
Потврда се издаје у сврху доказивања напуштања територије Босне и Херцеговине.
Certificate is issued for the purpose of proving the exit from the territory of Bosnia and Herzegovina.

KOMANDIR / ZAPOVJEDNIK /
КОМАНДИР / COMMANDER

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 3/ Образац 3/ Form 3
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 110. stav/ stavak (5) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15)/ На основу члана 110. став (5) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15)/ Pursuant to Article 110 paragraph 5 of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15)/издаје се/ издаје се/hereby issues:

POTVRDA/POTVRDA/CERTIFICATE

o ostanaku u Bosni i Hercegovini /o ostanaku у Босни и Херцеговини/on stay in Bosnia and Herzegovina

Dozvoljava se ostanak u Bosni i Hercegovini /Дозвољава се останак у Босни и Херцеговини/ It is authorized the stay in Bosnia and Herzegovina:

Prezime i ime
Презиме и име
Surname and name _____

Dan, mjesec i godina rođenja/ Дан, мјесец и година рођења/ Date of birth (dd/mm/yy) _____

Mjesto i država rođenja/ Мјесто и држава рођења/ Place and country of birth _____

Državljanstvo/ Држављанство/ Nationality _____

Putna isprava (vrsta, broj i država izdavanja)
Путна исправа (врста, број и држава издавања)
Travel document (type, number and Issuing state) _____

Putna isprava важи до/ Путна исправа важи до/ The travel document is valid until _____

Adresa u BiH (grad, ulica i broj)/ Адреса у БиХ (град, улица и број)/ Address in BiH (city, street and number) _____

Potvrda важи до
Потврда важи до
Certificate is valid until _____

Ova potvrda služi kao identifikacioni dokument i ovom potvrdom imenovanom se dozvoljava ostanak u Bosni i Hercegovini dok se ne osiguraju uslovi za povratak u državu porijekla, uobičajenog boravka ili u državu iz koje je došao u BiH ili u državu koja ga prihvata.

Ова потврда служи као идентификациони документ и овом потврдом именованом се дозвољава останак у Босни и Херцеговини док се не осигурају услови за повратак у државу поријекла, уобичајеног боравка или у државу из које је дошао у БиХ или у државу која га прихвата.

This certificate serves as an identification document, and it permits the stay to the abovenamed in Bosnia and Herzegovina until conditions are provided for his/her return in to state of origin, common return, or to the state from which he/she arrived in to Bosnia and Herzegovina, or in to state who accepts him/her.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 4/ Образац 4/ Form 4
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 113. stav/ stavak (6) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15)/
На основу члана 113. став (6) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15)/Pursuant to Article
113 (6) of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15), izdaje se/издаје се/we hereby issue:

P O T V R D A / П О Т В Р Д А / C E R T I F I C A T E

**o odgađanju izvršenja mjere protjerivanja/ o odgađanju izvršenja mjere protjerivanja/ on postponement
of the execution of expulsion measures**

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi dokument _____
(vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ tijelo izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други документ (врста, број,
датум и мјесто издавања, орган издавања) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date and
place of issuance, issuing authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Izvršenje rješenja se odgađa do: _____
Извршење рјешења се одгађа до: _____
Execution of decision is postponed until: _____

Potvrđuje se da je odgođeno izvršenje rješenja o protjerivanju broj/Потврђује се да је одгођено извршење
рјешења о протјеривању број/ It is confirmed that the execution of decision on expulsion number _____
is postponed/od /од/from _____ iz sljedećih razloga/ из сљедећих разлога/ for the following
reasons: _____

Ova potvrda se izdaje u svrhu dokazivanja statusa u Bosni i Hercegovini. Odgađanje izvršenja mjere protjerivanja
prestaje važiti čim prestanu postojati razlozi zbog kojih je odgađanje odobreno.

Ова потврда се издаје у сврху доказивања статуса у Босни и Херцеговини. Одгађање извршења мјере
протјеривања престаје важити чим престану постојати разлози због којих је одгађање одобрено.

This Certificate is issued for the purpose of proving a status in Bosnia and Herzegovina. Postponement of the
execution of expulsion measures shall become ineffective immediately when the grounds for the postponement
approval cease to exist.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Obrazac 5 /Образец 5/ Form 5

<p>Nosilac putne isprave dužan je napustiti teritoriju BiH Носилац путне исправе дужан је напустити територију БиХ The owner of this passport is obliged to leave the territory of B&H</p> <p>до/до/until: _____</p> <p>Nema pravo povratka u BiH Нема право повратка у БиХ He/She does not have a right to return to B&H</p> <p>до/до/until: _____</p> <p>Број/Број/Number: _____</p> <p>Датум/Датум/Date _____</p> <p>У/У/In _____</p> <p>_____ Potpis ovlaštenog lica Потпис овлаштеног лица Signature of the official</p> <p>_____ A-0000</p>

Dimenzije štambilja: 80 x 45 mm/Димензије штамбиља: 80x45mm/ Stamp size: 80x45 mm

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 6/ Образац 6/ Form 6
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 24. Pravilnika o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine izdaje se/На основу члана 24. Правилника о надзору и удаљењу странца из Босне и Херцеговине, издаје се/ Pursuant to Article 24 of the Rulebook on Surveillance and Removal of the Alien from Bosnia and Herzegovina issues:

POTVRDA/ПОТВРДА/CERTIFICATE

**o predaji stranca koji se prisilno/ prinudno udaljava iz Bosne i Hercegovine/
o предаји странца који се присилно удаљава из Босне и Херцеговине/
on delivering of the alien forcibly removed from Bosnia and Herzegovina**

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi dokument _____
(vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ tijelo _____
izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други документ (врста, _____
број, датум и мјесто издавања, орган издавања) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date and _____
place of issuance, issuing authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Rješenje o protjerivanju (broj i datum) _____
Рјешење о протјеривању (број и датум) _____
Decision on expulsion (number and date) _____
Država i mjesto predaje _____
Држава и мјесто предаје _____
State and place of the issue _____
Datum i vrijeme predaje _____
Датум и мјесто предаје _____
Date and place of the issue _____

Ovlaštena službena lica/osobe koje će izvršiti pratnju i predaju stranca koji se prisilno/prinudno udaljava iz BiH./
Овлашћена службена лица која ће извршити пратњу и предају странца који се присилно удаљава из БиХ./
Authorised officers who will execute the escort and delivery of the alien who is the subject of forcible removal
from BiH:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

НАПОМЕНА/ НАПОМЕНА/ NOTE:

(Zdravstveno stanje (vidljive povrede) i nepredviđene okolnosti u postupku predaje/Здравствено стање (видљиве повреде) и
непредвиђене околности у поступку предаје/ The health condition (visible injuries) and unforeseen circumstances in
proceeding of delivery).

Ovlašteno službeno lice/osoba
nadležno za predaju stranca/
Овлашћено службено лице
надлежно за предају странца/
Authorised officer for delivery of the alien

MP/ MII/ LS

Ovlašteno službeno lice/osoba
nadležno za preuzimanje stranca/
Овлашћено службено лице
надлежно за преузимање странца/
Authorised officer for admission of the alien

(ime i prezime, zvanje/ име и презиме, звање)
(name and last name, rank)

(ime i prezime, zvanje/ име и презиме, звање)
(name and last name, rank)

На основу члана 142. става (1) тач. д) и е), а у вези с чл. 116. ставом (1) и 121. ставом (2) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15), чл. 4. и 14. ставом (1) алинеја 8) Закона о министарствима и другим органима управе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 и 6/13) и члана 16. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), Министарство безбједности донијело је

ПРАВИЛНИК О НАДЗОРУ И УДАЉЕЊУ СТРАНЦА ИЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Правилника)

Овим Правилником детаљније се прописује поступање код удаљења странца из Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ), односно код изрицања мјере протјеривања и издавања налога за добровољно напуштање, скраћења, укидања и продужења периода забране уласка и боравка, добровољног удаљења, стављања под надзор, присилног удаљења из БиХ, изглед и садржај потврде којом се одобрава одгађање извршења мјере протјеривања, изглед и садржај потврде о останку, поступање код удаљења малолетног странца, те друга питања у вези с удаљењем странаца.

Члан 2.

(Употреба рода)

Сви изрази у овом Правилнику дати у једном граматичком роду односе се без дискриминације и на мушкарце и на жене.

Члан 3.

(Надлежност у поступању)

Органи надлежни за поступање у смислу овог правилника су: Министарство безбједности БиХ (у даљем тексту: Министарство), Служба за послове са странцима (у даљем тексту: Служба), Гранична полиција БиХ (у даљем тексту: Гранична полиција), а по потреби Државна агенција за истраге и заштиту (у даљем тексту: СИПА), Обавјештајно-безбједносна агенција БиХ (у даљем тексту: ОБА) и друге државне агенције, као и полицијски органи ентитета, кантона и Полиција Брчко Дистрикта БиХ.

Члан 4.

(Заштита података)

- (1) Сви лични подаци који се користе у поступцима у складу са овим Правилником обрађују се и користе у складу са Законом о заштити личних података БиХ.
- (2) Сви подаци са ознаком тајности који се користе у поступцима у складу са овим Правилником обрађују се и користе у складу са одредбама Закона о заштити тајних података БиХ.

ГЛАВА II - МЈЕРА ПРОТЈЕРИВАЊА

Члан 5.

(Мјера протјеривања и налог за добровољно напуштање)

- (1) Мјера протјеривања изриче се странцу на начин и из разлога прописаних у чл. 105. и 106. Закона о странцима (у даљем тексту: Закон).
- (2) У поступку изрицања мјере протјеривања инспектори за странце организационе јединице Службе, по службеној дужности, врше провјере у евиденцијама Службе и евиденцијама органа надлежних за спровођење закона у БиХ, као и оперативне провјере на терену, ради утврђивања околности и чињеница које

потврђују постојање разлога из члана 106. става (1) Закона, те других околности и чињеница које могу бити значајне за доношење одлуке о протјеривању, односно које могу утицати на дужину забране уласка и боравка странца у БиХ.

- (3) Служба може по службеној дужности, умјесто изрицања мјере протјеривања из члана 106. става (1) тач. б) и л) Закона односно ако странац остане у БиХ дуже од периода важења визе, безвизног или одобреног привременог боравка или важења путне исправе, или из хуманитарних разлога издати налог за добровољно напуштање БиХ (у даљем тексту: Налог). Образац Налога је саставни дио овог Правилника, **Образац 1**.
- (4) У поступку издавања Налога из члана 106. става (3) Закона, инспектор организационе јединице Службе дужан је да сачини службену забиљешку у спису предмета у којој ће, на основу расположивих доказа и оперативних сазнања, образложити разлоге за издавање Налога, уз обавезу да све материјалне доказе приложи у спис предмета.

Члан 6.

(Скраћење и укидање забране уласка)

- (1) Период забране уласка и боравка из члана 105. става (1) Закона, на захтјев странца, може бити скраћен или забрана уласка у БиХ може бити укинута.
- (2) Захтјев за скраћење или укидање периода забране уласка и боравка из става (1) овог члана подноси се Служби путем пуномоћника, или ван земље путем дипломатско-конзуларног представништва БиХ. Захтјев за пословно неспособног странца подноси се путем законског заступника.
- (3) Уз захтјев за скраћење или укидање мјере забране уласка и боравка у БиХ странац је дужан доставити:
 - а) копију пасоша,
 - б) доказ да је добровољно напустио БиХ у року за добровољно извршење који је одређен у рјешењу којим му је изречена мјера протјеривања и одређена забрана уласка и боравка у БиХ,
 - ц) доказ да је сносио све трошкове везано за процедуру повратка у земљу уобичајеног мјеста боравка,
 - д) доказ о брисању осуде ако му је мјера протјеривања из БиХ изречена из разлога што је правоснажно осуђен за кривично дјело,
 - е) доказ о интегрисаности у БиХ, што се доказује БиХ држављанством чланова уже породице, дужином легалног боравка у БиХ, улагањем у БиХ, властитим редовним школовањем у БиХ или другим доказом којим се доказује степен интегрисаности странца у БиХ и
 - ф) доказ о уплати прописане таксе.
- (4) У поступку рјешавања захтјева Служба, поред доказа из става (3) овог члана, цијени и све околности конкретног случаја, понашање странца за вријеме боравка у БиХ, степен интегрисаности у БиХ, породичне и социјалне прилике као и разлоге због којих је изречена мјера протјеривања.
- (5) У поступку по захтјеву за скраћење или укидање забране уласка и боравка у БиХ, врше се провјере у евиденцијама Службе, провјере у оперативним и службеним евиденцијама органа надлежних за спровођење закона у БиХ, по потреби и оперативне провјере на терену, о чему се саставља службена забиљешка у спису предмета.
- (6) Захтјев за скраћење или укидање мјере забране уласка и боравка у БиХ одбацује се ако захтјев није поднесен у

- складу са ставом (2) овог члана и уколико уз захтјев нису приложени докази из става (3) овог члана.
- (7) Иако су испуњени услови из става (3) овог члана, захтјев за скраћење или укидање мјере забране уласка и боравка одбија се:
- ако је странац правоснажно осуђен за кривично дјело, а брисање осуде није наступило,
 - ако се ради о странцу који представља пријетњу јавном поретку или безбједности БиХ,
 - ако је покушао ући у БиХ за вријеме трајања забране уласка и боравка,
 - ако Служба располаже информацијама надлежних органа и служби безбједности у БиХ да странац на било који начин учествује у криминалној активности, а посебно организованом, прекограничном или транснационалном криминалу или је члан организације која планира или на било који начин учествује у таквој активности или другој активности која може угрозити јавну безбједност или јавни поредак БиХ или
 - из других оправданих разлога које ће Служба цијенити у сваком појединачном случају.
- (8) Против одлуке по захтјеву за скраћење или укидање мјере забране уласка и боравка може се изјавити жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења.

ГЛАВА III - ДОБРОВОЉНО НАПУШТАЊЕ БиХ

Члан 7.

(Подстицање добровољног повратка странаца)

- У поступку доношења и извршења рјешења, Налога или одлуке којом је странцу наложено напуштање БиХ подстиче се добровољни повратак у државу поријекла, односно уобичајеног боравка или државу из које је дошао у БиХ или у државу која га прихвата, у року који је одређен тим актом.
- У оквиру поступања из става (1) овог члана Служба је дужна информисати странца о погодностима добровољног напуштања БиХ, обавезама приликом напуштања као и посљедицама неизвршења наложене мјере.
- Добровољни повратак странац врши самостално или уз помоћ домаћих или међународних владиних или невладиних организација или кроз пројекте помоћи за подстицање добровољног повратка који реализује Служба, а у складу са одредбама Закона и овог Правилника.
- Странцу који добровољно извршава рјешење о протјеривању са забраном уласка и боравка у БиХ, штампил забране уласка у БиХ се не отискује у путну исправу.
- Министарство или Служба, са циљем промовисања хумане, организоване и ефикасне политике добровољног повратка, могу потписати Протоколе о сарадњи са домаћим или међународним владиним и невладиним организацијама које реализују пројекте добровољног повратка странаца из БиХ.

Члан 8.

(Сарадња странаца у поступку напуштања)

У року остављеном за добровољно извршење рјешења, Налога или одлуке којом се странцу налаже напуштање БиХ, а са циљем планирања добровољног повратка, странац сарађује са Службом у одређивању датума и времена, те граничног прелазу преко којег ће напустити БиХ, те у свим

другим питањима која се односе на поступак добровољног напуштања БиХ.

Члан 9.

(Обавезе надлежних органа)

- Служба је дужна странцу који жели добровољно напустити територију БиХ пружити сву неопходну организациону помоћ у вези са обавијестима, правима и обавезама које произилазе из Закона и овог Правилника, а у вези с планирањем и реализовањем добровољног повратка.
- Надлежни органи из члана 3. овог Правилника сарађују с домаћим и међународним владиним и невладиним организацијама које су потписале Протокол о сарадњи са Министарством или Службом из члана 7. става (5) овог Правилника, у складу са одредбама тог Протокола.
- Служба уноси чињеницу извршења рјешења о отказу са протјеривањем или протјеривању странаца који је имао одобрен боравак, те о поништењу визе у земљи, прије него што странац добровољно напусти земљу, у путну исправу странаца, односно на дозволу боравка или визу утискивањем штампилу "ПОНИШТЕНО".
- Служба писменим путем обавјештава Граничну полицију о странцу којем је издато рјешење, Налог или одлука са остављеним роком у којем ће напустити БиХ, а по могућности и о датуму, времену и граничном прелазу преко којег ће странац напустити БиХ.
- Када се странац пријави да добровољно напушта БиХ, Гранична полиција отискује излазни штампил у пасош странаца, уколико странац посједује пасош, као и у рјешење, Налог или одлуку, које се извршава.
- Уколико странац посједује личну карту или неки други важећи путни документ у који није могуће отиснути излазни штампил, Гранична полиција у том случају сачињава службену забиљешку о чињеници добровољног напуштања БиХ, а странцу издаје потврду да је напустио БиХ, која је саставни дио овог Правилника, **Образац 2.**
- Гранична полиција је дужна, након пријаве странаца, сачинити акт у којем се наводи да је странац напустио територију БиХ и извршио рјешење или одлуку или поступио по Налогу, те чињенице одмах евидентирати у Централну базу података о странцима или о томе на други начин обавијестити Службу или Министарство.
- У спис предмета странаца обавезно се улаже и обавијест Службе из става (4) овог члана, као и испис из Централне базе података о странцима или обавијест Граничне полиције којом обавјештава Службу да је странац напустио територију БиХ и извршио рјешење или одлуку или поступио по Налогу.
- Уколико странац на граничном прелазу не напусти територију БиХ у року из става (4) овог члана Гранична полиција без одлагања обавјештава Службу ради подузимања мјера и радњи из надлежности Службе.

Члан 10.

(Поступак за самостални добровољни повратак)

- Потписивањем изјаве странац се изјашњава да ће добровољно и самостално напустити БиХ у року остављеном првостепеним рјешењем, одлуком или Налогом и за то је дужан пружити одговарајући доказ.
- Под одговарајућим доказом из става (1) овог члана може се сматрати посједовање важеће путне исправе, готов новац, карта за превоз до државе повратка, или други документи или докази који указују на добровољни повратак.

- (3) Странац који се одлучио за самостални добровољни повратак из става (1) овог члана дужан је да сарађује са Службом у циљу планирања самосталног добровољног повратка.
- (4) Служба, у сарадњи са странцем, одређује гранични прелаз преко којег ће странац напустити БиХ, датум напуштања БиХ, врсту превоза странца до граничног прелаза, као и правац кретања.
- (5) Служба процјењује у којим се случајевима странац, који се изјаснио за добровољни повратак, транспортује возилом Службе до граничног прелаза преко којег напушта БиХ.

Члан 11.

(Поступак за добровољни повратак уз пружену помоћ)

- (1) У поступку који претходи добровољном извршењу рјешења, одлуке или Налога Служба обавјештава странца о актуелним програмима помоћи за добровољни повратак.
- (2) Служба региструје странца који се одлучио за добровољни повратак и о томе обавјештава домаћу или међународну владину или невладину организацију, или странца враћа кроз пројекат којим се подстиче добровољни повратак, а који реализује Служба.
- (3) Могуће кориснике програма помоћи за добровољни повратак Служба може транспортовати до Имиграционог центра или их предати представницима домаћих или међународних владиних или невладиних организација из члана 7. става (5) овог Правилника у складу са договореним процедурама.
- (4) Поступак добровољног повратка уз пружену помоћ реализује се у складу са одредбама Протокола о сарадњи који су Министарство или Служба потписали са међународном владином или невладином организацијом о добровољном повратку.
- (5) Странац неће бити присилно удаљен са територије БиХ уколико се спроводи процедура добровољног повратка уз пружену помоћ, док процедура траје и реално је да ће се процедура реализовати.
- (6) Странац-малољетник без пратње и жртва трговине људима подлијежу процедурама добровољног повратка у оквиру програма помоћи при добровољном повратку, уз поштивање посебно прописаних процедура и стандарда поступања предвиђених Законом и овим Правилником.

ГЛАВА IV - МЈЕРА НАДЗОРА НАД СТРАНЦЕМ

Члан 12.

(Разлози и мјесто стављања странца под надзор)

- (1) Странцу се може одредити стављање под надзор у складу са чланом 118. Закона.
- (2) Рјешење о стављању странца под надзор извршава се смјештањем у Имиграциони центар или ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто уз обавезу јављања организационој јединици Службе или полицији (блажом мјером надзора).
- (3) У Имиграционом центру може боравити и малољетно дијете којем није изречена мјера протјеривања, а које је у пратњи родитеља, уз поштовање одредбе члана 123. става (3) Закона.
- (4) Рјешење о стављању странца под надзор може се извршити и смјештањем странца у специјализоване установе БиХ и невладиних организација са којима Служба има потписан Протокол о сарадњи и осигурању смјештаја и збрињавања странаца.

Члан 13.

(Доношење рјешења о стављању странца под надзор у Имиграциони центар)

- (1) Служба на основу рјешења ставља странца под надзор у Имиграциони центар, рјешење се уручује странцу и истовремено се извршава смјештањем странца у Имиграциони центар.
- (2) Рјешење о стављању странца под надзор у Имиграциони центар извршава организациона јединица Службе која га је донијела, а подршку за извршење рјешења пружа Сектор за реадмисију, прихват и смјештај при Служби, те полиција на захтјев Службе.
- (3) Рјешење о стављању странца под надзор садржи одлуку о стављању странца под надзор смјештањем у Имиграциони центар, правни основ, дан, сат и вријеме смјештаја, рок трајања надзора и друге појединости битне за остваривање сврхе надзора.
- (4) Против рјешења о стављању странца под надзор у Имиграциони центар може се поднијети жалба Министарству у року од три дана од дана достављања рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења.
- (5) Ако Министарство у року од три дана од достављања жалбе не укине рјешење о стављању странца под надзор у Имиграциони центар или по жалби у том року уопште не одлучи, странац може тужбом покренути управни спор пред Судом БиХ, у року од три дана од протеча рока за поступање Министарства. Тужба не одгађа извршење рјешења.
- (6) Служба подузима мјере да трајање надзора сведе на најкраће могуће вријеме.

Члан 14.

(Рјешење о продужењу и рјешење о изузетном продужењу надзора)

- (1) По протеклу времена од 90 дана Служба може, ако постоје разлози из члана 118. става (3) Закона, задржати странца под надзором на основу рјешења о продужењу надзора.
- (2) Надзор се може продужити сваки пут највише до 90 дана, с тим што укупно трајање надзора над странцем не може трајати дуже од 180 дана.
- (3) Изузетно од става (2) овог члана, у случају недостатка сарадње странца у поступку удаљења или кашњења у прибављању потребних докумената из државе у коју се странац враћа, Служба може рјешењем о изузетном продужењу надзора, укупно трајање надзора у Имиграционом центру продужити и на период дужи од 180 дана.
- (4) Рјешење о продужењу надзора и рјешење о изузетном продужењу надзора у Имиграционом центру доносе се 15 дана прије истека рока претходно одређеног надзора.
- (5) Укупно трајање надзора у Имиграционом центру не може бити дуже од 18 мјесеци у континуитету.
- (6) Ограничење кретања подносиоца захтјева за међународну заштиту које је одређено у складу са Законом о азилу не урачунава се у укупно трајање надзора из става (5) овог члана.
- (7) Против рјешења о продужењу надзора и рјешења о изузетном продужењу надзора над странцем у Имиграционом центру могу се поднијети правни лијекови из члана 13. овог Правилника.
- (8) Служба може донијети рјешење о укидању рјешења о смјештању странца у Имиграциони центар и одредити надзор ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто уз обавезу јављања организационој јединици Службе или полицији, ако се и овом мјером може постићи сврха надзора.

- (9) Уколико странца није могуће удаљити из БиХ у року из става (5) овог члана, странцу се може одредити блага мјера надзора ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто уз обавезу јављања организационој јединици Службе или полицији.

Члан 15.

(Блага мјера надзора)

- (1) Служба може рјешењем, до напуштања БиХ односно док се разлози који су били основ за стављање странца под надзор битно не измијене, странцу одредити блажу мјеру надзора ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто уз обавезу јављања организационој јединици Службе или полицији.
- (2) Рјешење којим се одређује блага мјера надзора ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто уз обавезу јављања организационој јединици Службе или полицији може се донијети у складу са чланом 118. ставом (2) и чланом 119. ст. (7) и (9) Закона.
- (3) Рјешење којим се одређује блага мјера надзора садржи одлуку о ограничењу кретања странца на одређено подручје или мјесто са адресом становања, правни основ, обавезу јављања у одређеним временским размацима организационој јединици Службе или полицији и друге појединости битне за остваривање сврхе надзора. Странцу се, уз потврду, привремено одузимају све путне исправе које може користити за прелазак државне границе БиХ, осим ако пристане добровољно напустити БиХ.
- (4) Против рјешења којим се одређује блага мјера надзора ограничењем кретања на одређено подручје или мјесто може се поднјети жалба Министарству у року од 15 дана од дана достављања рјешења. Жалба не одгађа извршење рјешења.
- (5) Служба може донијети рјешење о укидању рјешења о ограничењу кретања на одређено подручје или мјесто и одредити надзор смјештањем странца у Имиграциони центар, ако странца не поштује обавезе из рјешења којим му је одређен надзор или се обезбиједи услови за удаљење странца из БиХ, ако се овом мјером може постићи сврха надзора.

ГЛАВА V - ПРИСИЛНО УДАЉЕЊЕ СТРАНЦА ИЗ ЗЕМЉЕ

Члан 16.

(Надлежност за присилно удаљење)

Присилно удаљење из БиХ подузима, по службеној дужности, организациона јединица Службе која је донијела рјешење којим се странцу налаже удаљење, односно напуштање територије БиХ или организациона јединица Службе на чијем је подручју затечен, приведен, односно задржан странца чији је боравак незаконит или Сектор за реадмисију, прихват и смјештај при Служби.

Члан 17.

(Услови за присилно удаљење)

- (1) Странца се може присилно удаљити из БиХ, у складу са Законом и овим Правилником, када је рјешење или одлука којим је изречена мјера протјеривања из БиХ постала извршна, а странца у остављеном року добровољно не напусти БиХ и када су обезбијеђени сви други услови за присилно удаљење странца из земље.
- (2) Присилном удаљењу странца из БиХ приступа се на основу закључка о дозволи извршења, који се доноси у року од седам дана од дана када су обезбијеђени сви услови за присилно удаљење.

Члан 18.

(Мјере и радње за присилно удаљење)

- (1) С циљем припрема за извршење присилног удаљења странца, односно за доношење закључка о дозволи извршења, Служба предузима следеће мјере и радње:
 - а) одређује земљу у коју се странца враћа,
 - б) по потреби, путем Министарства иностраних послова БиХ (у даљем тексту: МИП) или другог надлежног органа БиХ, обавља кореспонденцију са државом у коју се странца враћа у сврху доказивања идентитета и држављанства странца,
 - ц) по потреби прибавља путне документе за странца у складу са Законом,
 - д) обавјештава и прибавља, посредством МИП-а или другог надлежног органа, сагласност државе у коју се странца упућује везано за прихват странца који се присилно враћа на територију те државе,
 - е) обавјештава и прибавља, посредством МИП-а или другог надлежног органа, сагласност о пружању асистенције полицијске службе у транзитној зони државе транзита у случају када странца, са или без пратње, транзитира преко територије друге државе,
 - ф) обезбјеђује услове за превоз странца,
 - г) утврђује авио линије и тачно вријеме авио превоза странца од међународног аеродрома у БиХ до крајњег одређишта или дефинише други тип превоза до земље у коју се странца враћа,
 - х) прибавља сагласност авиопревозника да одређеним летом превозе странца који се присилно удаљава, са или без пратње,
 - и) по потреби подноси захтјев полицији или другим органима за спровођење закона у БиХ за пружање помоћи у реализовању присилног удаљења,
 - ј) по потреби припрема и реализује друге активности које су у вези са припремом и реализовањем присилног удаљења странца из БиХ.
- (2) Присилно удаљење странца из БиХ реализује се и према одредбама споразума о реадмисији.

Члан 19.

(Принцип забране враћања)

- (1) Странца неће бити присилно удаљен или враћен у земљу гдје би му живот или слобода били угрожени због његове расе, вјере, националности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког мишљења. Странца неће бити присилно удаљен или враћен у земљу у којој није заштићен од слања на такву територију.
- (2) Изузетно од става (1) овог члана, странца који се из оправданих разлога сматра опасним за безбједност БиХ или је правоснажно осуђен за тешко кривично дјело и представља опасност за БиХ може се присилно удаљити или вратити у другу државу, изузев ако би тиме био изложен стварном ризику да буде подвргнут смртној казни или погубљењу, мучењу, нехуманом или понижавајућем поступању или кажњавању. Странца неће бити присилно удаљен или враћен у земљу у којој није заштићен од слања на такву територију.
- (3) У случају разлога наведених у ст. (1) и (2) овог члана странца се упућује на посебан поступак у складу са чл. 109. и 110. Закона, а присилно удаљење може бити извршено тек кад негативна одлука по захтјеву за азил постане извршна.
- (4) На све податке о странцу до којих се дође у посебном поступку из ст. (1), (2) и (3) овог члана, примјењују се

- одредбе о заштити података прописане Законом о азилу.
- (6) Странцу чији је захтјев за азил правоснажно одбијен или му је укинут додијелени избјеглички статус, односно статус супсидијарне заштите, а за кога се у поступку утврди да не може бити удаљен из разлога прописаних чланом 109. ставом (2) Закона, Служба, на захтјев странца, а на основу препоруке органа надлежног за послове азила, издаје потврду о останку. Потврдом о останку странцу се дозвољава останак у БиХ док се не обезбиједи услови за повратак и служи му као идентификациони документ.
- (7) Потврда из става (6) овог члана издаје се на период најдуже до једне године и може се продужавати на захтјев странца под условима под којима је издата и уз препоруку органа надлежног за послове азила. Образац потврде о останку је саставни дио овог Правилника, **Образац 3.**

Члан 20.

(Закључак о дозволи извршења)

- (1) Служба, након што изврши мјере и радње из члана 18. овог Правилника, доноси закључак о дозволи извршења у року из члана 17. става (2) овог Правилника.
- (2) Закључком о дозволи извршења утврђује се да је рјешење или одлука којим је наложено удаљење странца из БиХ постало извршно и одређује начин, вријеме, мјесто извршења и држава у коју се странац враћа.
- (3) Против закључка о дозволи извршења може се поднјети жалба Министарству у року од осам дана од дана достављања закључка, којом се може побијати само поступак и процедура присилног удаљења, а не и правилност рјешења или одлуке која се извршава.
- (4) Жалба не одгађа започето извршење присилног удаљења.

Члан 21.

(План извршења)

- (1) Након доношења закључка о дозволи извршења, Служба припрема план извршења присилног удаљења странца, који одобрава директор Службе или лице које он овласти посебним актом.
- (2) План извршења мјере присилног удаљења странца из БиХ садржи сљедеће:
- а) личне податке странца (име, презиме, држављанство и датум рођења),
 - б) податке о путној исправи (врста, број и рок важења путне исправе),
 - ц) међународни гранични прелаз преко којег странац напушта БиХ и вријеме изласка из БиХ,
 - д) назив државе у коју се странац упућује,
 - е) план кретања којим се странац прати до граничног прелаза,
 - ф) приближно вријеме и међународни гранични прелаз државе кроз коју странац транзитира, уколико није држављанин те државе,
 - г) личне податке, врсту и број путне исправе службених лица која су у пратњи странца,
 - х) податке о превозном средству којим се странац превози до међународног граничног прелаза, односно којим напушта територију БиХ (врста, тип, марка, регистарски број, особље возила којим се превоз врши),
 - и) податке о авиопревознику, линији и броју лета, те тачном времену доласка службеника у пратњи на међународни гранични прелаз које мора бити не

мање од два сата прије полијетања авиона ради: чекирања карти, потврђивања резервације за задња сједишта авиона и договора о уласку и изласку одвојено од осталих путника,

- ј) битне чињенице из медицинске документације, са освртом на психо-физичке карактеристике које са безбједносног или здравственог аспекта могу бити значајне за пратњу,
 - к) процјену ризика на основу које ће се пратњи странца ставити на располагање неопходна средства комуникације и присиле,
 - л) друге податке које Служба буде цијенила да су потребни.
- (3) Примјерак плана извршења присилног удаљења странца са пратећом документацијом предаје се службеницима осигурања и пратње уз обавезу да их по извршењу задатка врате заједно са извјештајем ради одлагања у спис предмета.
- (4) У случају промјена у току реализовања плана присилног удаљења, службеници у пратњи не могу самостално донијети одлуку о промјени тог плана, нарочито уколико је у питању промјена руте путовања до одредишта, без претходно добијене сагласности директора Службе или лица које он овласти.
- (5) Планови присилног удаљења странца означавају се степеном тајности "ИНТЕРНО" и чувају се у складу са интерним актима о заштити тајних података.

Члан 22.

(Неизвршавање и одгађање присилног удаљења)

- (1) Присилно удаљење странца неће се извршити из разлога који су прописани чланом 113. ст. (1), (2), (3) и (4) Закона.
- (2) Присилно удаљење странца може се одгодити из разлога који су прописани чланом 113. ставом (5) Закона, о чему Служба издаје потврду, која је саставни дио овог Правилника, **Образац 4.**
- (3) Одгађање присилног удаљења престаје важити чим престану постојати разлози због којих је одгађање одобрено.

Члан 23.

(Штамбил забране уласка у БиХ)

- (1) Служба, након што рјешење о протјеривању са забраном уласка у БиХ постане извршно, у путну исправу странца отискује штамбил из којег се види да је носилац путне исправе дужан напустити територију БиХ и период до којег му траје забрана уласка у БиХ.
- (2) Образац којим се прописује облик и садржај штампбиља је саставни дио овог Правилника, **Образац 5.**

Члан 24.

(Потврда о предаји странца и извјештај о извршењу плана)

- (1) Странац који се присилно удаљава уз пратњу, предаје се органима државе у коју се враћа, о чему се сачињава посебна потврда коју потписују службеници обезбјеђења и пратње и овлашћеног службеног лица државе која прима странца. Образац потврде о предаји странца је саставни дио овог Правилника, **Образац 6.**
- (2) У случају да овлашћено службено лице државе која прима странца не потпише потврду о предаји странца, службеници осигурања и пратње дужни су ту чињеницу забиљежити у Обрасцу 6. у рубрици "Напомена".
- (3) Службеници обезбјеђења и пратње, након извршења плана присилног удаљења и повратка у БиХ, подносе детаљни извјештај непосредном руководиоцу, који

садржи све појединости у вези са извршењем присилног удаљења.

- (4) Руководилац из става (3) овог члана је дужан директору Службе поднијети извјештај са оцјеном успјешности извршења плана.
- (5) Извјештаји из ст. (3) и (4) овог члана означавају се степеном тајности "ИНТЕРНО" и чувају се у складу са интерним актима о заштити тајних података.

Члан 25.

(Пратња странца)

- (1) Служба, у оквиру својих капацитета, обезбјеђује тим службеника за извршење присилног удаљења, састављен од лица различитог пола, који су посебно обучени за ове задатке.
- (2) Службеници тима који се ангажују на овим пословима морају посједовати неопходна знања, вјештине и стручност за извршење операција присилног удаљења странца, уз поштовање важећих прописа и утврђених међународних стандарда који се односе на ове активности.
- (3) План обуке стручног особља за реализовање присилног извршења доноси директор Службе.

Члан 26.

(Посебне мјере безбједности)

- (1) За нарочито сложене поступке удаљења странца доноси се посебни планови присилног удаљења у сарадњи са ОБА-ом, СИПА-ом и Граничном полицијом или неком другом агенцијом за спровођење закона, а који не могу бити у супротности са одредбама Закона и овог Правилника.
- (2) Посебни планови присилног удаљења из става (1) овог члана подразумијевају могућност присилног удаљења странца посебним летом или другим превозним средством уз примјену нарочитих мјера безбједности.

ГЛАВА VI - УДАЉЕЊЕ МАЛОЉЕТНОГ СТРАНЦА

Члан 27.

(Удаљење малољетног странца без пратње)

- (1) Малољетни странац без пратње има право на повратак у земљу поријекла или уобичајеног мјеста боравка или у земљу која га је спремна прихватити.
- (2) Служба је дужна обезбиједити процедуру повратка која осигурава да малољетни странац без пратње буде примљен, у земљи поријекла или уобичајеног мјеста боравка или у земљи која га је спремна прихватити, од стране родитеља или законског заступника, односно опуномоћеника, односно представника надлежног органа у земљи повратка.
- (3) Током поступка удаљења, надлежни органи посебну пажњу посвећују доби и зрелости малољетног странца без пратње, те дјелују у циљу заштите његовог најбољег интереса.
- (4) У циљу реализовања удаљења малољетног странца без пратње помоћ могу обезбиједити домаће, међународне или невладине организације из члана 7. става (3) овог Правилника.

Члан 28.

(Поступак за удаљење малољетног странца без пратње)

- (1) Служба у сарадњи са надлежним центром за социјални рад, у складу са потписаним споразумима о реадмисији или посредством МИП-а или другог надлежног органа, припрема и реализује удаљење малољетног странца без пратње из БиХ.
- (2) Кад врши удаљење малољетног странца без пратње, Служба обавјештава орган управе надлежан за послове

социјалне заштите - центар за социјални рад у мјесту боравка малољетног странца без пратње, о потреби постављања привременог старатеља који је у обавези да заступа његове интересе.

- (3) Старатељ, уз помоћ органа из става (1) овог члана, започиње процес прибављања документације из земље поријекла или уобичајеног боравка или земље која је спремна прихватити малољетног странца без пратње како би се извршила процјена ризика и безбједности повратка, након чега доноси одлуку, с циљем најбољег интереса дјетета, о томе да ли поново спојити дијете са породицом и вратити га у земљу поријекла или уобичајеног боравка или у земљу која га је спремна прихватити.
- (4) Малољетни странац без пратње неће бити враћен у земљу поријекла или уобичајеног боравка или у земљу која га је спремна прихватити, ако постоји оправдана сумња, након процјене ризика и безбједности, да постоје разлози због којих би повратком била угрожена његова безбједност.

ГЛАВА VII - СТАНДАРДИ ПОСТУПАЊА

Члан 29.

(Информисање странца који се присилно удаљава из БиХ)

- (1) Странац који се присилно удаљава из БиХ се унапријед, што је прије могуће, обавјештава о појединостима удаљења и информацијама које су дате земљи у коју се враћа.
- (2) У сврху добијања потребних информација о странцу који се удаљава и како би се удаљење извршило на безбједан начин, тим за реализацију присилног извршења треба успоставити комуникацију са странцем.
- (3) Служба обезбјеђује да бар једно лице из тима одређено за пратњу странца буде истог пола као и странац.
- (4) Подаци који се у појединачним случајевима буду давали земљи у коју се странац враћа и земљи транзита могу се односити само на лице које се враћа, по потреби на податке о члановима породице, податке о путној исправи и документе потребне само за идентификацију лица, држављанство или друге податке којима се утврђује идентитет лица које се враћа.
- (5) Разлози због којих се странац враћа се не откривају.

Члан 30.

(Омогућавање контаката са земљом у коју се странац враћа)

- (1) Странцу који се присилно удаљава може се, по потреби, омогућити довољно времена да се припреми за повратак и да успостави неопходне контакте у земљи у коју се враћа.
- (2) Служба цијени у сваком конкретном случају, у зависности од околности и могућности, да ли ће се омогућити да странац контактира земљу у коју се враћа.

Члан 31.

(Повратак личних ствари)

Странцу који се присилно удаљава враћају се његове личне ствари, уколико су му одузете за вријеме трајања надзора, осим новца који је искориштен за трошкове удаљења, ствари и предмета којима би могао извршити самоповријеђивање или напад на службено лице која га прати.

Члан 32.

(Способност за путовање и љекарски преглед)

- (1) Странац се може присилно удаљити из БиХ након што је утврђено да је здравствено способан да путује.

- (2) Странцу се омогућава љекарски преглед, у складу са Правилником о стандардима функционисања и другим питањима значајним за рад Имиграционог центра, прије повратка у земљу у коју се враћа, а посебно у случају ако постоје сазнања о медицинском стању или у случају да се захтијева љекарски преглед.
- (3) Љекарски преглед посебно се обезбјеђује странцу који је био предмет поступка удаљења који је био прекинут због његовог отпора, а била је употријебљена сила од стране тима за пратњу.
- (4) У случају да се присилно удаљење странца обавља авионом, љекарски преглед садржи оцјену да је странац способан за авио превоз.
- (5) За вријеме процедуре присилног удаљења, странцу се могу давати лијекови само на основу медицинске документације која је донесена у вези са сваким конкретним случајем присилног удаљења.
- (6) Медицинским подацима о странцима посвећује се посебна пажња и они се неће одавати.

Члан 33.

(Присилно удаљење странца са посебним потребама)

За странца који се присилно удаљава, а који је у стању посебних потреба, у оквиру припрема за путовање посебно се обезбјеђују услови за задовољавање посебних потреба, у мјери у којој је то објективно могуће.

Члан 34.

(Поштовање достојанства личности и употреба присиле)

- (1) Поштовање достојанства странца који се присилно удаљава, безбједност других путника и чланова посаде је од највеће важности током процеса удаљења, о чему се води посебна брига.
- (2) У поступку присилног удаљења дозвољени су и прихватљиви само видови присиле који су пропорционални отпору странца, с циљем да се странац држи под контролом.

- (3) Технике принуде се само изнимно употребљавају када је то нужно у конкретном случају, у складу са чланом 11. Закона о Служби за послове са странцима и одредбама Правилника о начину примјене овлашћења инспектора за странце у дијелу који се односи на примјену средстава присиле.

Члан 35.

(Начин и поступак покрића трошкова надзора и присилног удаљења)

Трошкови који настају примјеном Закона и овог Правилника, а везано за стављање странца под надзор и присилно удаљење из БиХ, подмирују се у складу са чланом 115. Закона и одредбама подзаконског прописа из члана 116. става 2. Закона.

Члан 36.

(Евиденција о удаљењу странца)

- (1) Након завршеног поступка присилног удаљења чињенице о удаљењу странца уносе се у одговарајуће евиденције.
- (2) Облик и садржај евиденција из става (1) овог члана прописују се подзаконским актом из члана 131. Закона.

ГЛАВА VIII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.

(Престанак важења ранијег прописа)

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о надзору и удаљењу странца из Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 61/13).

Члан 38.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 06-02-1-7798/15
07. априла 2016. године
Сарајево

Министар
Драган Мектић, с. р.

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 1/ Образац 1/ Form 1
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Služba za poslove sa strancima, postupajući po službenoj dužnosti u skladu/sukladno sa članom/čankom 3. stav/stavak (2) tačka/točka d) i stavom/stavkom (3) Zakona o Službi za poslove sa strancima („Službeni glasnik BiH“ br. 54/05 i 36/08) i rješenja Direktora/Ravnatelja Službe broj /Служба за послове са странцима, поступајући по службеној дужности у складу са чланом 3. став (2) тачка д) и ставом (3) Закона о Служби за послове са странцима („Службени гласник“ БиХ бр. 54/05 и 36/08) и рјешења Директора Службе број / Service for Foreigners' Affairs, acting ex officio pursuant to Article 3 paragraph (2) item d) and paragraph (3) of the Law on Service for Foreigners' Affairs (Official Gazette of BiH no. 54/5 and 36/08) and pursuant to the Decision of the Director of Service number/ _____ od/od/ from _____ i člana/članka 106. stav/stavak (3) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15)/и члана 106. став (3) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15) /and Article 106 paragraph 3 of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, no. 88/15) /izdaje/ издаје/ issues:

**NALOG ZA DOBROVOLJNO NAPUŠTANJE BiH/
НАЛОГ ЗА ДОБРОВОЉНО НАПУШТАЊЕ БиХ/
ORDER FOR VOLUNTARY DEPARTURE FROM BiH**

Prezime i ime
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi dokument (vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ tijelo izdavanja)
Путна исправа/ лична карта/ други документ (врста, број, датум и мјесто издавања, орган издавања)
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date and place of issuance, issuing authority)
Држава издавања _____
Издавајућа држава _____
Issuing state _____
Državljanstvo/ Држављанство/ Nationality _____

Razlog izdavanja naloga (stranac ostao u BiH duže od perioda važenja putne isprave, vize, bezviznog ili odobrenog boravka ili iz humanitarnih razloga)
Разлог издавања налога (странац остао у БиХ дуже од периода важења путне исправе, визе, безвизног или одобреног боравка или из хуманитарних разлога)
Reason for the extended stay (Alien remained in BiH beyond the period of validity of residence: visa, non-visa or temporary residence) _____

Stranac je dužan napustiti teritoriju BiH do:
Странац је дужан напустити територију БиХ до: _____
An alien is obliged to leave the territory of BiH no later than:

**NALOG se izdaje u svrhu prelaska državne granice Bosne i Hercegovine /
НАЛОГ се издаје у сврху преласка државне границе Босне и Херцеговине /
ORDER is issued for the purpose of crossing the state border of Bosnia and Herzegovina.**

Strancu koji u roku iz ovog naloga ne napusti teritoriju BiH izriče se mjera protjerivanja./Странцу који у року из овог налога не напусти територију БиХ изриче се мјера протјеривања./Alien who fails to depart from the BiH territory within the deadline set in this order shall be pronounced the measure of expulsion.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Obrazac 2/ Образац 2/ Form 2

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Granična policija



Босна и Херцеговина
Министарство безбедности
Гранична полиција

Broj/ Број/ No.: _____ /
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/temelju člana/članka 107. stav/stavak (5) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15) Granična policija Bosne i Hercegovine, Terenski ured/На основу члана 107. став (5) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15) Гранична полиција Босне и Херцеговине, Теренска канцеларија/ Pursuant to Article 107 (5) of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15) Border Police of Bosnia and Herzegovina, Field Office _____ Jedinica/ Postrojba granične policije/ Јединица граничне полиције/Border Police Unit _____ izdaje/izдаје/we hereby issue:

P O T V R D U / П О Т В Р Д У / CERTIFICATE
da je stranac napustio Bosnu i Hercegovinu/ да је странац напустио Босну и Херцеговину/ on alien's exit from Bosnia and Herzegovina

Potvrđuje se da je napustio Bosnu i Hercegovinu / Потврђује се да је напустио Босну и Херцеговину / We hereby confirm that he/she has left Bosnia and Herzegovina:

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/
Putna isprava/ лична карта/ други _____
drugi dokument (vrsta, broj, datum i mjesto _____
izdavanja, organ/ tijelo izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други _____
dokument (vrsta, broj, datum i mjesto _____
izdavanja, organ izdavanja) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, _____
number, date and place of issuance, issuing _____
authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Datum i vrijeme napuštanja BiH _____
Датум и време напуштања БиХ _____
Date and time of exit from BiH _____
Granični prelaz/prijelaz _____
Гранични прелаз _____
Border crossing point _____

Potvrda se izdaje u svrhu dokazivanja napuštanja teritorije/ teritorija Bosne i Hercegovine.
Потврда се издаје у сврху доказивања напуштања територије Босне и Херцеговине.
Certificate is issued for the purpose of proving the exit from the territory of Bosnia and Herzegovina.

KOMANDIR /ZAPOVJEDNIK /
КОМАНДИР/COMMANDER

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 3/ Образац 3/ Form 3
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 110. stav/ stavak (5) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15)/ На основу члана 110. став (5) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15)/ Pursuant to Article 110 paragraph 5 of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15)/издаје се/ издаје се/hereby issues:

POTVRDA/POTVRDA/CERTIFICATE

o ostanaku u Bosni i Hercegovini /o ostanaku у Босни и Херцеговини/on stay in Bosnia and Herzegovina

Dozvoljava se ostanak u Bosni i Hercegovini /Дозвољава се останак у Босни и Херцеговини/ It is authorized the stay in Bosnia and Herzegovina:

Prezime i ime
Презиме и име
Surname and name _____

Dan, mjesec i godina rođenja/ Дан, мјесец и година рођења/ Date of birth (dd/mm/yy) _____

Mjesto i država rođenja/ Мјесто и држава рођења/ Place and country of birth _____

Državljanstvo/ Држављанство/ Nationality _____

Putna isprava (vrsta, broj i država izdavanja)
Путна исправа (врста, број и држава издавања)
Travel document (type, number and Issuing state) _____

Putna isprava важи до/ Путна исправа важи до/ The travel document is valid until _____

Adresa u BiH (grad, ulica i broj)/ Адреса у БиХ (град, улица и број)/ Address in BiH (city, street and number) _____

Potvrda важи до
Потврда важи до
Certificate is valid until _____

Ova potvrda služi kao identifikacioni dokument i ovom potvrdom imenovanom se dozvoljava ostanak u Bosni i Hercegovini dok se ne osiguraju uslovi za povratak u državu porijekla, uobičajenog boravka ili u državu iz koje je došao u BiH ili u državu koja ga prihvata.

Ова потврда служи као идентификациони документ и овом потврдом именованом се дозвољава останак у Босни и Херцеговини док се не осигурају услови за повратак у државу поријекла, уобичајеног боравка или у државу из које је дошао у БиХ или у државу која га прихвата.

This certificate serves as an identification document, and it permits the stay to the abovenamed in Bosnia and Herzegovina until conditions are provided for his/her return in to state of origin, common return, or to the state from which he/she arrived in to Bosnia and Herzegovina, or in to state who accepts him/her.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 4/ Образац 4/ Form 4
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 113. stav/ stavak (6) Zakona o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 88/15)/
На основу члана 113. став (6) Закона о странцима („Службени гласник БиХ“ број 88/15)/Pursuant to Article
113 (6) of the Law on Aliens (Official Gazette of BiH, number 88/15), izdaje se/издаје се/we hereby issue:

P O T V R D A / П О Т В Р Д А / C E R T I F I C A T E

**o odgađanju izvršenja mjere protjerivanja/ o odgađanju izvršenja mjere protjerivanja/ on postponement
of the execution of expulsion measures**

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi dokument _____
(vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ tijelo izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други документ (врста, број,
датум и мјесто издавања, орган издавања) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date and
place of issuance, issuing authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Izvršenje rješenja se odgađa do: _____
Извршење рјешења се одгађа до: _____
Execution of decision is postponed until: _____

Potvrđuje se da je odgođeno izvršenje rješenja o protjerivanju broj/Потврђује се да је одгођено извршење
рјешења о протјеривању број/ It is confirmed that the execution of decision on expulsion number _____
is postponed/od /од/from _____ iz sljedećih razloga/ из сљедећих разлога/ for the following
reasons: _____

Ova potvrda se izdaje u svrhu dokazivanja statusa u Bosni i Hercegovini. Odgađanje izvršenja mjere protjerivanja
prestaje važiti čim prestanu postojati razlozi zbog kojih je odgađanje odobreno.

Ова потврда се издаје у сврху доказивања статуса у Босни и Херцеговини. Одгађање извршења мјере
протјеривања престаје важити чим престану постојати разлози због којих је одгађање одобрено.

This Certificate is issued for the purpose of proving a status in Bosnia and Herzegovina. Postponement of the
execution of expulsion measures shall become ineffective immediately when the grounds for the postponement
approval cease to exist.

DIREKTOR/ RAVNATELJ/
ДИРЕКТОР/ DIRECTOR

Obrazac 5 /Образец 5/ Form 5

<p>Nosilac putne isprave dužan je napustiti teritoriju BiH Носилац путне исправе дужан је напустити територију БиХ The owner of this passport is obliged to leave the territory of B&H</p> <p>до/до/until: _____</p> <p>Nema pravo povratka u BiH Нема право повратка у БиХ He/She does not have a right to return to B&H</p> <p>до/до/until: _____</p> <p>Број/Број/Number: _____</p> <p>Датум/Датум/Date _____</p> <p>U/У/In _____</p> <p>_____ Potpis ovlaštenog lica Потпис овлаштеног лица Signature of the official</p> <p>_____ A-0000</p>

Dimenzije štambilja: 80 x 45 mm/Димензије штампилја: 80x45mm/ Stamp size: 80x45 mm

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Služba za poslove sa strancima



Obrazac 6/ Образац 6/ Form 6
Босна и Херцеговина
Министарство безбједности
Служба за послове са странцима

Broj/ Број/ Number: _____
Datum/ Nadnevak/ Датум/ Date: ____/____/____

Na osnovu/ temelju člana/ članka 24. Pravilnika o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine izdaje se/На основу члана 24. Правилника о надзору и удаљењу странца из Босне и Херцеговине, издаје се/ Pursuant to Article 24 of the Rulebook on Surveillance and Removal of the Alien from Bosnia and Herzegovina issues:

POTVRDA/ПОТВРДА/CERTIFICATE

**o predaji stranca koji se prisilno/ prinudno udaljava iz Bosne i Hercegovine/
o предаји странца који се присилно удаљава из Босне и Херцеговине/
on delivering of the alien forcibly removed from Bosnia and Herzegovina**

Prezime i ime _____
Презиме и име _____
Surname and name _____
Putna isprava/ lična karta/ osobna iskaznica/ drugi dokument _____
(vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, organ/ tijelo _____
izdavanja) _____
Путна исправа/ лична карта/ други документ (врста, _____
број, датум и мјесто издавања, орган издавања) _____
Passport/ ID Card/ other document (type, number, date and _____
place of issuance, issuing authority) _____
Država izdavanja _____
Држава издавања _____
Issuing state _____
Rješenje o protjerivanju (broj i datum) _____
Рјешење о протјеривању (број и датум) _____
Decision on expulsion (number and date) _____
Država i mjesto predaje _____
Држава и мјесто предаје _____
State and place of the issue _____
Datum i vrijeme predaje _____
Датум и мјесто предаје _____
Date and place of the issue _____

Ovlaštena službena lica/osobe koje će izvršiti pratnju i predaju stranca koji se prisilno/prinudno udaljava iz BiH./
Овлашћена службена лица која ће извршити пратњу и предају странца који се присилно удаљава из БиХ./
Authorised officers who will execute the escort and delivery of the alien who is the subject of forcible removal
from BiH:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

НАПОМЕНА/ НАПОМЕНА/ NOTE:

(Zdravstveno stanje (vidljive povrede) i nepredviđene okolnosti u postupku predaje/Здравствено стање (видљиве повреде) и _____
непредвиђене околности у поступку предаје/ The health condition (visible injuries) and unforeseen circumstances in _____
proceeding of delivery).

Ovlašteno službeno lice/osoba _____
надлежно за предају странца/ _____
Oвлашћено службено лице _____
надлежно за предају странца/ _____
Authorised officer for delivery of the alien

MP/ MII/ LS

Ovlašteno službeno lice/osoba _____
надлежно за преузимање странца/ _____
Oвлашћено службено лице _____
надлежно за преузимање странца/ _____
Authorised officer for admission of the alien

(ime i prezime, zvanje/ име и презиме, звање) _____
(name and last name, rank)

(ime i prezime, zvanje/ име и презиме, звање) _____
(name and last name, rank)